



# ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště č. 9

Hradec Králové

okresní pracoviště Jičín

---

## Inspekční zpráva

**Střední odborné učiliště, Lázně Bělohrad,**  
Zámecká 478, 507 81 Lázně Bělohrad

**IZO: 000 087 726**

**Identifikátor ředitelství: 600 012 051**

**Zřizovatel: Ministerstvo zemědělství, Těšnov 17, 117 05 Praha 1 - Nové Město**

**Školský úřad Jičín, Denisova 1073, 506 01 Jičín**

<b>Čj.</b>	092 54/99-5033
<b>Signatura</b>	ki2hs201

# OBSAH

<b>1 ÚVOD</b> .....	<b>3</b>
1.1 Předmět inspekce .....	3
1.2 Termín inspekce .....	3
1.3 Složení inspekčního týmu .....	3
1.4 Ředitel školy .....	3
1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá .....	3
<b>2 VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLY</b> .....	<b>4</b>
2.1 Výchovně vzdělávací program, učební plány a učební osnovy, případně jiné schválené učební dokumenty .....	4
2.2 Další informace o výchovně vzdělávacím programu .....	5
2.3 Přehled o počtu žáků, tříd a učebních skupin .....	5
2.3.1 Teoretické vyučování .....	5
2.3.2 Praktické vyučování .....	6
2.4 Poskytovaný stupeň vzdělání .....	6
<b>3 ŘÍZENÍ ŠKOLY</b> .....	<b>7</b>
3.1 Koncepční záměry, plánování výchovně vzdělávací činnosti .....	7
3.2 Plnění učebních plánů a učebních osnov, případně jiných schválených učebních dokumentů .....	8
3.3 Odborné a pedagogické řízení .....	9
3.3.1 Organizační struktura .....	9
3.3.2 Organizace praktického vyučování .....	10
3.3.3 Personální struktura .....	10
3.3.4 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků .....	11
3.4 Kontrolní systém, kontrola a hodnocení .....	12
3.5 Informační systém, vnitřní a vnější .....	13
3.6 Vedení povinné dokumentace .....	14
3.7 Výroční zpráva .....	14
3.8 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům .....	14
<b>4 PODMÍNKY, PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI</b> .	<b>16</b>
4.1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu žáků .....	16
4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek .....	18
4.3 Hodnocení školy z hlediska kvality vyučování .....	18
4.4 Hodnocení školy z hlediska úrovně výsledků učení .....	28
4.5 Hodnocení školy z hlediska rozvoje osobnosti žáků .....	29
4.6 Hodnocení výchovného poradenství .....	30
4.7 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost .....	31
4.8 Hodnocení činnosti součástí školy .....	31
<b>5 ZÁVĚR</b> .....	<b>34</b>
5.1 Závěry inspekce .....	34
5.2 Doporučení inspekce k další činnosti školy .....	35
5.3 Datum vyhotovení zprávy a podpisy členů inspekčního týmu .....	37
5.4 Datum a podpis ředitele kontrolované školy stvrzující převzetí zprávy .....	37
5.5 Další adresáti zprávy .....	38
5.6 Připomínky ředitele školy .....	38

# 1 ÚVOD

## 1.1 Předmět inspekce

Komplexní posouzení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

## 1.2 Termín inspekce

10. - 17. března, 22. a 24. března 1999

## 1.3 Složení inspekčního týmu

Vedoucí týmu: Mgr. Jaroslav Kadlec  
Členové týmu: Ing. Tomáš Hrubý  
Mgr. Dana Janulíková  
Mgr. Jiří Jetel  
Mgr. Jana Kocábová  
PaedDr. Markéta Stuchlíková

## 1.4 Ředitel školy

Ing. Jiří Helinger

## 1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá

Zřizovací listina - úplné novelizované znění na základě příkazu ředitele odboru 3160 ze dne 30. 3. 1998 čj. 610/98-3160, Rozhodnutí o zařazení do sítě škol MŠMT ČR čj. 28 397/9821 ze dne 19. 10. 1998 s platností od 1. 9. 1998, povinná dokumentace školy podle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), Organizační řád, Výroční zpráva o činnosti školy a hospodaření, vnitřní řád, celoroční plán výchovně vzdělávací práce pro školní rok 1998/99, Koncepce SOU Lázně Bělohrad, organizace školního roku 1998/99, školní řád, klasifikační řád, rozvrh hodin, učební plány a učební osnovy vyučovaných oborů, tematické plány vyučujících, záznamy z hospitací, zápisy z porad vedení, plán a zápisy předmětových a metodických komisí pro školní rok 1998/99, inventární karty majetku, pokyn ředitele školy k inventarizaci, plány činnosti zástupců ředitele a protidrogového koordinátora, týdenní plány školy, výchovného poradce, rozpočet školy, třídní knihy, žákovské knížky, deníky evidence odborného výcviku, školení žáků v oblasti BP a PO, učebnice pro jazykovou výuku, plán činnosti výchovného poradce pro školní rok 1998/99, plán pedagogických rad ve školním roce 1998/99, primární prevence negativních jevů mezi mládeží na SOU v Lázních Bělohrad, zpráva o drogách, seznam videokazet a literatury s protidrogovou tematikou, anketa Střediska sociální prevence hlavního města Prahy, čtvrtletní a ostatní práce z matematiky, zadání písemných prací z matematiky, tematické folie zpracovávající učivo z matematiky, zápisy z porad pracovníků DM, vnitřní řád DM, plán služeb vychovatelů, písemná nabídka zájmové činnosti v DM, roční plán mimoškolní výchovy na školní rok 1998/99, denní režim DM, přihlášky žáků do DM, evidence ubytovaných žáků v DM, seznam akcí realizovaných v DM ve školním roce 1998/99 tomto školním roce, fotodokumentace z jednotlivých akcí DM, deníky všech výchovných skupin, zápisy z jednání žákovské samosprávy, personální dokumentace pracovníků SOU, zápis rozhovoru s výchovným poradcem, zápis rozhovoru s ředitelem školy.

## 2 VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLY

### 2.1 Výchovně vzdělávací program, učební plány a učební osnovy, případně jiné schválené učební dokumenty

SOU Lázně Bělohrad bylo založeno výnosem ministra zemědělství č. j. 313-72650-59 ze dne 17. července 1959 na základě potřeb zemědělství regionu Podkrkonoší.

Během let se měnil charakter i koncepce školy. V posledních letech byly ve Středním odborném učilišti Lázně Bělohrad /dále SOU/ zřízeny vedle oborů zemědělských a potravinářských i další obory, pro které mělo SOU vytvořené odpovídající podmínky. S vyššími požadavky na vzdělávání byly zavedeny i studijní obory. V rámci možnosti dalšího zvyšování kvalifikace absolventů učebních oborů bylo v návaznosti na tyto obory zavedeno studium pro absolventy SOU.

Současná podoba SOU je zakotvena v novém úplném znění zřizovací listiny, která byla vydána MZ ČR dne 31. 12. 1998 pod č. j. 1822/98-3030. Zřizovací listina vymezuje vedle základního účelu organizace a jejího majetku i předmět její činnosti. Struktura SOU s uvedením studijních a učebních oborů je vymezena v posledním Rozhodnutí MŠMT ČR č. j. 28 397/98-21 ze dne 19. 10. 1998, kterým se měnilo zařazení do sítě škol s účinností od 1. 9. 1998.

Výchovně vzdělávací program SOU je zpracován ve dvou základních dokumentech: Celoroční plán výchovně vzdělávací práce a Koncepce SOU Lázně Bělohrad.

Celoroční plán výchovně vzdělávací práce je přehledně a účelně zpracován. Podává základní charakteristiku SOU a ucelené údaje o výchovně vzdělávací činnosti ve školním roce 1998/99. Vedle přehledu realizovaných studijních a učebních oborů podrobně informuje o organizaci a řízení výchovně vzdělávacího procesu na všech úsecích /součástí je Plán odborného výcviku, Plán výchovy mimo vyučování/.

Druhý dokument uvádí vzdělávací koncepci SOU. Koncepce vychází z rozboru strategie hospodářského a sociálního rozvoje okresu Jičín a navazuje na historický vývoj školy. Dokument také podává přehled o personálním a materiálním zabezpečení výchovně vzdělávacího procesu na úseku teoretické výuky, praktické výuky a výchovy mimo vyučování.

Oba dokumenty jsou zpracovány na dobré úrovni. Jejich vypovídací hodnota je velmi dobrá. Nedostatkem však jsou chybějící formální náležitosti (uvedení dat zpracování a projednání na poradě pracovníků, chybějící podpisy a razítka).

V souladu s výše uvedeným Rozhodnutím MŠMT ČR, o změně v zařazení do sítě, jsou ve škole realizovány studijní a učební obory, u kterých probíhá ve školním roce 1998/99 výuka podle následující učebních plánů a osnov:

#### Studijní obory

41-41-L Obecné zemědělství

006 Podnikatel v zemědělství (JKOV: 45-97-4/07) - učební dokumenty vydané MH dne 9. 5. 1995 pod č. j. 804 703/95-74 a MŠMT dne 26. 5. 1995 pod č. j. 17 079/95-23,

64-41- L Podnikání v oborech

518 Podnikání v oborech zemědělství a lesního hospodářství (JKOV: 45-96-4/00) - učební dokumenty vydané MŠMT dne 25. 5. 1993 pod č. j. 17 277/93-23,

521 Podnikání v oborech obchodu a služeb (JKOV: 64-96-4/00) - učební dokumenty vydané MŠMT dne 25. 5. 1993 pod č. j. 17 277/93-23,

### Učební obory:

41-51-H Zemědělec, zemědělské práce

007 Zemědělec, hospodyňka (JKOV: 45-97-2/08) - učební dokumenty vydané MH dne 27. 6. 1995 pod č. j. 807 075/95-74,

41-55-H Opravář zemědělských strojů, opravářské práce

003 Opravář zemědělských strojů (JKOV: 45-74-2/00) - učební dokumenty vydané MH dne 6. 8. 1993 pod č. j. 714 054/93-74,

65-51-H Kuchař - číšník, práce ve společném stravování

002 Kuchař - číšník pro pohostinství /JKOV: 64-58-2/00) - učební dokumenty vydané MH dne 26. 6. 1995 pod č. j. 807 623/95-74,

69-53-H Provoz služeb

003 Provoz služeb (JKOV: 64-97-2/05) - učební dokumenty vydané MH dne 27. 6. 1995 pod č. j. 805 719 /95-74.

***Vytvořený výchovně vzdělávací program školy je hodnocen spíše nadprůměrně.***

## **2.2 Další informace o výchovně vzdělávacím programu**

Další aktivity v oblasti vzdělávací, pro které má škola živnostenské oprávnění (poskytování poradenských služeb v oboru zemědělství, doškolovací kurzy pro řízení motorových vozidel, kurzy sváření), jsou uskutečňovány nepravidelně, neboť jsou určovány mírou poptávky, která vychází z potřeb a zájmů jednotlivců i organizací.

Pro rozšíření a doplnění speciálních dovedností škola nabízí žákům zvolit si podle svého zájmu některý z odborných kurzů. Škola realizuje kurzy pro získání řidičského oprávnění skupiny A, B, C, T, kurzy obsluhy zemědělské techniky, kurzy sváření a kurzy pro dívky, které jsou zaměřené na oblast péče o rodinu.

Absolventům učebních oborů s dobrým prospěchem škola dává možnost pokračovat dvouletým studiem pro absolventy SOU, a tak získat úplné odborné vzdělání zakončené maturitní zkouškou.

***Nabídka možností pro získání dalších odborných dovedností je hodnocena spíše nadprůměrně.***

## **2.3 Přehled o počtu žáků, tříd a učebních skupin**

### **2.3.1 Teoretické vyučování**

<b>Ročník</b>	<b>Počet žáků v ročníku</b>	<b>Třída</b>	<b>Obor</b>	<b>Celkový počet žáků</b>	<b>Z toho dívek</b>	<b>Integrovaní zdr. postiž. žáci</b>
1.	90	1.A	64-58-2	23	6	0
		1.B	64-58-2	21	10	0
		1.C	45-74-2	21	0	0
		1.ASŠ	45-96-4 64-96-4	25	14	0
2.	100	2.A	64-58-2	22	6	0
		2.B	45-97-2/08 64-97-2/05	17	9	0
		2.C	45-74-2	19	0	0
		2.ASŠ	64-96-4	19	19	0

		2.BSŠ	45-96-4 64-96-4	23	10	0
4.	18	4.A	45-97-4/07	18	5	0
<b>Celkem</b>	<b>208</b>	<b>10</b>		<b>208</b>	<b>79</b>	<b>0</b>

### 2.3.2 Praktické vyučování

Kód a název oboru	Počet žáků	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
		počet žáků ve skupinách	počet žáků ve skupinách	počet žáků ve skupinách	počet žáků ve skupinách
45-74-2 Opravář zemědělských strojů	40	8 + 7 + 6	7 + 7 + 5	0	0
45-97-2/08 Zemědělec, hospodyňka	9	0	9	0	0
64-58-2 Kuchař, kuchařka - číšník, servírka	66	12+11+11+10	12 + 10	0	0
64-97-2/05 Provoz služeb	8	0	8	0	0
<b>Celkem</b>	<b>123</b>	<b>65</b>	<b>58</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

### Smluvní pracoviště

Kód a název oboru	Počet žáků	1. ročník		2. ročník		3. ročník		4. ročník	
		počet žáků	počet pracovišť	počet žáků	počet pracovišť	počet žáků	počet pracovišť	počet žáků	počet pracovišť
45-97-2/08 Zemědělec, hospodyňka	9	0	0	9	9	0	0	0	0
<b>Celkem</b>	<b>9</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>9</b>	<b>9</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

## 2.4 Poskytovaný stupeň vzdělání

Střední odborné učiliště Lázně Bělohrad poskytuje střední vzdělání a úplné střední vzdělání.

## 3 ŘÍZENÍ ŠKOLY

### 3.1 Konceptní záměry, plánování výchovně vzdělávací činnosti

Koncepce školy je částečně popsána v materiálech Koncepce SOU Lázně Bělohrad a Projekt SOU v Lázních Bělohrad. Zde je zachycena současná situace ve škole a zároveň jsou v nich uvedeny obory, které by škola chtěla v budoucnu vyučovat. Uplatnění některých absolventů určitých vyučovaných oborů (např. hospodyňka - zemědělec) bude však zřejmě vzhledem k obsahu jejich učiva obtížné. Součástí materiálů jsou rovněž informace o předpokládaném rozvoji okresu Jičín a organizační schéma školy, které je však již částečně zastaralé. Oba uvedené materiály se obsahově částečně překrývají, žádný z nich však neobsahuje jasnou a ucelenou koncepci práce školy v následujícím období. Vedení školy v současné době nepovažuje za nutné konceptní materiály aktualizovat, protože čeká na rozhodnutí optimalizační komise o dalším působení školy.

Činnost školy se v průběhu školního roku řídí celoročním plánem práce. Ten komplexně řeší zásadní úkoly školy ve sledovaném období včetně výchovy mimo vyučování, obsahuje funkční zabezpečení provozu školy, termíny předem známých akcí a jsou v něm uvedeny i základní údaje o škole. Plán však neobsahuje analýzu uplynulého školního roku a nejsou v něm vytyčeny hlavní úkoly pro rok stávající.

Roční plán je na poradách vedení školy, kterých se zúčastňuje ředitel školy a jeho zástupci, rozpracováván do plánů týdenních. Obsah týdenního plánu projednává každý se zástupců na pravidelné poradě se svými podřízenými a zároveň je plán vyvěšován na informační tabuli. Plány řeší především operativní záležitosti školy a dále slouží k rozdělování úkolů a ke kontrole jejich plnění.

Zvláštní plány sestavuje vedení školy na organizační zabezpečení významných akcí většího rozsahu (např. přijímací zkoušky, závěrečné zkoušky apod.).

V pedagogické oblasti jsou ve škole zpracovávány především plány předmětových komisí a tematické plány jednotlivých učitelů. V plánech předmětových komisí je stručně zhodnocen uplynulý školní rok v dané oblasti, dále jsou zde vytyčeny hlavní úkoly komise. Plány obsahují jak metodické, tak i operativní záležitosti. Tematické plány zpracovávají příslušní vyučující předmětů a následně jsou projednávány v předmětové komisi. Velmi stručný plán práce zpracovává rovněž výchovný poradce.

Operativní řízení je ve škole zajišťováno zejména pomocí jednotlivých porad. Kromě již uvedených porad vedení svolává ředitel školy zpravidla 1x měsíčně porady širšího vedení školy. Zásadní otázky v činnosti školy a problematika klasifikace a chování žáků jsou řešeny na pedagogických radách, které jsou plánovány 6x do roka. V případě potřeby může být svolána mimořádná pedagogická rada.

Provozní pracovníci řeší své problémy s vedením školy na vlastních poradách. Kromě toho se zúčastňují i zahajovací a závěrečné pedagogické rady.

Četnost i obsah jednotlivých druhů porad plně vyhovuje potřebám školy. Porady plní svou funkci a umožňují dobré informování pracovníků školy a kontrolu splnění zadaných úkolů.

***Koncepce školy není zpracována v ucelené podobě a po dořešení postavení školy v rámci sítě středních škol okresu by měla být aktualizována. Je hodnocena jako průměrná. Plánování má ve škole dobrou úroveň až na dílčí nedostatky v ročním plánu. Je hodnoceno jako spíše nadprůměrné.***

Koncepce, systém organizace a plánování odborného výcviku

Koncepční záměry a systém organizace odborného výcviku je zpracován ve dvou, úvodem uvedených dokumentech tohoto bloku.

Odborný výcvik je zajišťován podle počtu přihlášených žáků již v období příprav na školní rok. V letošním školním roce 1998/99 je výuka odborného výcviku organizována ve čtrnáctidenních cyklech (týden teoretická výuka, týden odborný výcvik). SOU zabezpečuje odborný výcvik učebních oborů 45-74-2 opravář zemědělských strojů ve dvou odloučených pracovištích. Jedno se nachází v mechanizačním středisku, Kotykova alej, Lázně Bělohrad a druhé v dílnách a svařovnách objektu Chvalina, Hořice v Podkrkonoší.

Učební obory 64-58-2 kuchař, číšník a 64-97-2/05 provoz služeb jsou v odborném výcviku vyučovány na pracovištích, které se nacházejí v budově školy a nedaleké budově internátu. Učební obor 45-97-2/08 zemědělec, hospodyňka je zabezpečován na smluvním pracovišti ZEPO a.s. Lázně Bělohrad, které je v současné době využíváno pro žáky 2. ročníku.

Kapacita pracovních míst je pro výuku všech uvedených oborů pro školní rok 1998/1999 dostatečná. Na uvedených pracovištích je průběh výuky zabezpečován zkušenými mistry odborného výcviku a instruktory.

***Plánování výchovně vzdělávací činnosti v odborném výcviku je na spíše nadprůměrné úrovni.***

### **3.2 Plnění učebních plánů a učebních osnov, případně jiných schválených učebních dokumentů**

Cizí jazyky - porovnáním osnov-tematických plánů a zápisů v třídních knihách bylo zjištěno, že jazyková výuka probíhá v souladu s časovým harmonogramem plnění učebních osnov, tematických plánů. Pouze výuka německého jazyka v 1.B vykazuje mírné zpoždění.

V předmětech český jazyk, dějepis, občanská nauka, základy společenských věd a psychologie mají vyučující řádně zpracovány tematické plány, které obsahově souhlasí s předepsanými platnými osnovami. Náplň vyučovacího předmětu psychologie tvoří učivo účelově vybrané z několika psychologických disciplín. V nezbytných souvislostech do obsahu tematického plánu aplikované psychologie vkomponovala vyučující v jednotlivých tematických cílech i znalosti z oblasti společenské praxe a jejich význam pro vybraný obor.

Při provedené kontrole plnění učebních osnov, tematických plánů jednotlivých předmětů a zápisů do třídních knih nebyly shledány zásadní nedostatky. Úpravy a drobné změny v tematických plánech vyučujících těchto předmětů jsou zaznamenány v zápisech z jednání jednotlivých metodických komisí.

V přírodovědných předmětech jsou učební plány řádně plněny. Učební osnovy jsou taktéž průběžně naplňovány, ale na nižší úrovni ve vztahu k požadavkům kladeným na klíčové dovednosti. Míra naplňování výchovně vzdělávacích cílů stanovených učebními osnovami je spíše podprůměrná. Tematické plány zpracované vyučujícími plní spíše formální roli, chybí v nich bližší rozpracování učiva vzhledem ke specifikům jednotlivých oborů (podle učebních osnov je nutné konkretizaci učiva provádět ve spolupráci s předmětovou komisí).

V předmětech matematika, informatika a tělesná výchova byla provedena kontrola týdenní dotace jednotlivých předmětů určené učebními plány zařazené do předloženého rozvrhu. Byla zjištěna shoda v těchto počtech. Dále byly zkontrolovány třídní knihy, kde se inspekce zabývala počtem dosud odučených hodin a učivem, které v nich bylo probráno. Zjištění odpovídalo obsahu učebních osnov a časovému rozvržení v nich uvedeného učiva.

Bylo zjištěno, že místo pololetních prací z matematiky jsou realizovány dvě práce čtvrtletní, což není v rozporu s osnovami určeným povinným opakováním učiva, pouze



s faktem, že není možno prokázat, zda žáci jsou schopni zvládnout opakování většího celku. Analýza zmiňovaných písemných prací, které ve svých zadáních obsahují někdy i specifické učivo, je vždy důsledně realizována a příklady do nich zařazované mají obtížnost odpovídající požadavkům na stanovený profil absolventa jednotlivých oborů.

V předmětu tělesná výchova bylo zjištěno časové plnění učebních osnov v odučených hodinách i v hodinách sledovaných, avšak zřejmá absence znalosti metodiky výuky tělesné výchovy u většiny vyučujících posouvá plnění osnov v některých oblastech do roviny povrchnosti a nesystematičnosti.

Učební osnovy pro informatiku jsou z hlediska obsahového i časového plněny, jejich náplň však neodpovídá současnému vývojovému trendu v předmětech výpočetní techniky a bylo by potřeba je souběžně s modernizací hardware a software aktualizovat. Realizace výuky předmětu práce s počítačem dle stávajících učebních osnov pro návstavné studium neumožňuje výraznější nadstavbu oproti získaným znalostem a dovednostem žáků získaných v SOU.

V předmětech výživa, odívání, stolničení, zeměpis, zemědělské stroje a zařízení, stroje a zařízení, technické kreslení, právo a právní nauka byla provedena kontrola týdenní dotace dle učebních osnov. Souběžně bylo sledováno zapisování tematických celků do třídních knih v souvislosti s prováděnými zápisy žáků do sešitů. Drobné nedostatky jsou zjištěny v zápisech při číslování odučených hodin v předmětu stolničení. Při odpoledním vyučování byla zjištěna opakující se nepřítomnost některých žáků. Lze konstatovat, že učební osnovy jsou průběžně naplňovány.

Plnění učebních osnov v odborném výcviku jednotlivými žáky bylo předmětem kontroly vedení deníků evidence odborného výcviku a přeřazovacích plánů na jednotlivých pracovištích, mistry odborného výcviku. Porovnáním učebních osnov a zápisů v povinné dokumentaci, rozhovorem s žáky a jednotlivými mistry odborného výcviku bylo zjištěno, že plnění tematických celků je průběžně zabezpečováno.

***Plnění učebních plánů a učebních osnov je průběžně zabezpečováno. Celkově lze hodnotit tuto oblast jako průměrnou.***

### **3.3 Odborné a pedagogické řízení**

#### **3.3.1 Organizační struktura**

Zásady organizace a řízení školy jsou zakotveny v základní organizační normě – - organizačním řádu. Předložený organizační řád obsahuje pravidla a principy vnitřního řízení SOU, popisuje organizační strukturu školy, určuje rozdělení kompetencí v oblasti řídicí, organizační a výkonné, definuje obecně stanovené pracovní náplně vedoucích pracovníků, poradní orgány ředitele školy a jejich hlavní úkoly.

Přílohou organizačního řádu je organizační schéma. Kompetence ve schématu jsou standardně rozčleněny na úsek teorie, praxe, provozní a ekonomický úsek včetně výchovy mimo vyučování. Za úsek vzdělávání zodpovídají zástupci ředitele pro teoretickou výuku a praktické vyučování, sledováním a řízením ekonomické a technickohospodářské oblasti je pověřen statutární zástupce, který zároveň odpovídá za mimoškolní činnost a provoz domova mládeže, úsek dopravy a vedlejší hospodářskou činnost. Distribuce kompetencí je podložena jmenovacími dekrety a pracovními náplněmi jednotlivých vedoucích.

Součástí organizačního řádu jsou rovněž práva a povinnosti pracovníků SOU.

Konkrétní plány činnosti vedoucích pracovníků, zejména v oblasti pedagogické práce včetně hospitačních činností zástupců ředitele, jsou uvedeny v organizačním řádu.

Pravidla činnosti školy určuje Vnitřní řád školy. Obsahuje společná ustanovení, režim školy pro pedagogy, vytýčení povinností třídních učitelů a režim školy pro žáky. Školní řád obsahuje jak práva, tak povinnosti žáků. Se školním řádem jsou žáci školy seznamováni na začátku každého školního roku. Klasifikační řád je vypracován v souladu s platnými předpisy, požadavky na jednotlivé klasifikační stupně jsou definovány.

### 3.3.2 Organizace praktického vyučování

Řízením odborného výcviku je pověřen pedagogický pracovník, který je jmenován ředitelem školy do funkce zástupce ředitele pro odborný výcvik. Řídí úsek praktického vyučování a odpovídá za pedagogickou a odbornou úroveň praktické přípravy žáků. Mimo jiné provádí kontrolní a hospitační činnost jednotlivých pracovišť. Zabezpečuje organizaci závěrečných zkoušek u učebních oborů, vyučovaných na SOU.

Odborný výcvik je rozvrhově zabezpečován ve čtrnáctidenních cyklech, které jsou plně vyhovující pro skladbu vyučovaných učebních oborů na zdejší škole. Žáci jej vykonávají v dílnách SOU, odloučených pracovištích a smluvním pracovišti pod vedením mistrů odborného výcviku.

Rozvrh pracovní doby na jednotlivých pracovištích a ve všech vyučovaných oborech je dodržován v souladu s § 16 odst. 2, 3, 4, 5 Vyhlášky MŠMT ČR č. 354/1991 Sb., o středních školách. Tato skutečnost byla potvrzena rozhovorem s žáky na jednotlivých pracovištích.

Výuka odborného výcviku probíhá pod vedením MOV, kteří mají zpracovány tematické plány a vlastní přípravy na denní vyučování. Vedou povinnou dokumentaci tj. **Deník evidence odborného výcviku**, do kterého zaznamenávají probranou látku, přítomnost, případnou absenci a hodnocení žáků. Zabezpečují proškolení žáků v oblasti bezpečnosti práce a požární ochrany při vlastní pracovní činnosti, vedou **knihu úrazů**. Kontrolují znalosti žáků při zadané praktické činnosti. Průběžně je vedou k plnění úkolů, které jsou zadávány při plnění jednotlivých tematických celků.

*Organizaci praktického vyučování lze hodnotit jako spíše nadprůměrnou.*

### 3.3.3 Personální struktura

Pedagogičtí pracovníci	Pedagogická a odborná způsobilost			
	úplná	jen odborná	jen pedagogická	nevyhovující
Učitelé	12	3	0	5
Mistři OV	6	1	0	5
Instruktoři	0	2	0	2
Vychovatelé	3	0	0	2
<b>Celkem</b>	<b>21</b>	<b>6</b>	<b>0</b>	<b>14</b>

V současné době ve škole působí celkem 20 učitelů včetně ředitele školy (4 jsou zároveň mistry odborného výcviku).

Sbor je stabilizovaný, průměrný věk pedagogických pracovníků je 48 let.

Celkem 12 učitelů má odbornou a pedagogickou způsobilost (vysoký podíl tvoří zemědělstí odborníci), 3 učitelé splňují jen odbornou způsobilost, 5 vyučujících nemá vysokoškolské vzdělání (mají úplné střední odborné vzdělání a 3 mají i pedagogickou způsobilost pro vyučování odborných předmětů). Úvazky učitelů obsahují vedle aprobačních předmětů i předměty, kterýchž výuce nemají odbornou způsobilost i pedagogickou způsobilost. Z celkového počtu 300 hodin /čtrnáctidenní cyklus/ teoretické výuky je plně odborně a pedagogicky způsobile vyučováno 107 hodin (tj. 35,6 %), bez odborné způsobilosti 32,3 % hodin.

Pokud se týká zajištění výuky v jednotlivých skupinách předmětů, lze konstatovat, že plně odborně a pedagogicky způsobile probíhá výuka předmětů biologie, chemie, fyziky, dějepisu a většiny odborných předmětů zemědělského charakteru – chov zvířat, zpracování zemědělských produktů, pěstování rostlin, základy ekologie, základy automatizace, technická dokumentace, stroje a zařízení, základy zemědělské výroby, technická dokumentace, technologie oprav a údržeb, strojírenská technika a strojnictví, diagnostická zařízení, technické kreslení, laboratorní kontrola.

Předměty humanitní a společenského charakteru – občanská nauka, základy společenských věd, společenská výchova, zdravotní a rodinná výchova, psychologie, psychologie práce jsou vyučovány učiteli bez odborné způsobilosti. Hodiny českého jazyka jsou vyučovány vyučující s plnou odbornou a pedagogickou způsobilostí (50 % hodin) a vyučující bez odborné způsobilosti. Předměty zeměpis, estetická výchova probíhají pod vedením vyučující bez odborné i pedagogické způsobilosti.

Odborné předměty ekonomické vyučují učitelé bez odborné a pedagogické způsobilosti (55,2 % vyučovacích hodin), bez odborné způsobilosti (21 % hodin).

Výuka cizích jazyků je zabezpečena třemi vyučujícími. Dvě vyučující jsou pedagogicky způsobilé, jeden vyučující je odborně i pedagogicky nezpůsobilý.

Na úseku odborného výcviku pracuje 11 mistrů odborného výcviku. Z tohoto počtu jich 6 má pedagogickou a odbornou způsobilost pro obory, které vyučují, 1 má jen odbornou způsobilost.

***Personální zajištění teoretické výuky odborných předmětů zemědělského charakteru je spíše nadprůměrné, společenských a humanitních předmětů průměrné, ekonomických a cizích jazyků spíše podprůměrné, odborného výcviku průměrné.***

### **3.3.4 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků**

V letošním školním roce si vzdělání nedoplňuje žádný pedagogický pracovník.

Plánovaný systém dalšího vzdělávání učitelů není ve škole zaveden. Učitelé mají možnost účastnit se vzdělávacích akcí, které pořádají organizační oddělení Školského úřadu Jičín, Pedagogické centrum Hradec Králové, dle svého zájmu využívají i nabídky vzdělávacích akcí jiných společností.

V minulém školním roce navštívili někteří vyučující odborných předmětů semináře, které nabízely nové progresivní trendy (např. seminář ke svařování – pořádaný Českou svářečskou společností, seminář marketingového managementu, školení o odborné způsobilosti v elektrotechnice, protidrogové školení, základní kurz počítačové techniky).

Dvě vyučující využily nabídky Školského úřadu Jičín a absolvovaly kurz německého jazyka. Prázdninového soustředění zaměřeného na psychologii a komunikativní dovednosti se zúčastnili 3 vyučující.

Učitelská knihovna obsahuje jen zastaralé knihy, nevyužívá se. Škola odebírá časopisy odborného charakteru.

Přísun moderních informací pro školu je čerpán odebíráním prostřednictvím odborných časopisů, publikací i účelových tisků, které zajišťuje škola a poskytuje je jednotlivým vyučujícím odborných předmětů.

#### *Péči o další vzdělávání učitelů hodnotíme průměrně.*

### **3.4 Kontrolní systém, kontrola a hodnocení**

Dlouhodobý plán kontrol není ve škole zpracován, kontrolní činnost je prováděna operativně a řídí se krátkodobými plány, které vycházejí z porad vedení. Ty se konají jednou týdně a při kontrole zápisů z nich bylo zjištěno, že obsahují závěry z kontrolní činnosti, z které nejsou pořízeny záznamy, i podněty pro její další realizaci. Bylo zjištěno, že organizační činnost na škole i její náplň je částečně zahrnuta v Organizačním řádu SOU Lázně Bělohrad. Na kontrolní činnosti se kromě ředitele školy podílejí i jeho zástupci pro teoretickou výuku, pro praktickou výuku a zástupce pro výchovu mimo vyučování.

Nejdůležitějším prvkem kontrolního systému je kontrola výchovně vzdělávacího procesu prostřednictvím hospitační činnosti. Její plánování spočívá pouze v tom, že této kontrole jsou v daném školním roce podrobeni postupně všichni pracovníci školy bez ohledu na předcházející zjištění či jiná kritéria. Ředitel školy má zpracovaný metodický postup při provádění hospitací, který byl inspekci předložen. Byly předloženy a zkontrolovány zápisy z jednotlivých hospitací. Struktura těchto zápisů sledovaných hodin je velmi vhodná, neboť kromě popisu průběhu hodiny, činností žáků i vyučujících při ní a vyzdvižení kladů a záporů sledované vyučovací jednotky jsou zde zdůrazněny závěry hodnocení s doporučením pro zkvalitnění a zefektivnění práce vyučujících. Struktura zápisu při hospitacích v rámci sledování určitých činností a aktivit žáků spojených s výchovným působením vychovatelů v DM je také velmi vhodná, i když odlišná, neboť podrobněji rozebírá metody a formy práce vychovatele, jeho motivační schopnosti a odezvu ze strany žáků a je zaměřena i na sledování a hodnocení konkrétních jevů. Také zde jsou uvedeny závěry a navrhovaná opatření pro zlepšení práce, ale i kontrola závěrů z minulých hospitací. Většina hospitačních záznamů byla podepsána vyučujícími nebo vychovateli. Četnost hospitací v tomto školním roce byla největší v DM u zástupce pro výchovu mimo vyučování (25), u ředitele školy 9 hospitací, u zástupce pro teoretickou výuku 6 hospitací a u zástupce pro odborný výcvik 6 hospitací.

Kontrola četnosti průběžné klasifikace, prospěchu či nespěchu žáků, jejich chování a absence je doložena v zápisech z pedagogických rad, které se konají šestkrát ve školním roce. Inspekci byl předložen i interně zpracovaný klasifikační řád, který obsahuje velmi podrobně rozpracovaný komplex schopností, znalostí a dovedností žáků nutných k dosažení jednotlivých klasifikačních stupňů.

Kontrolní systém fungující ve škole zahrnuje i pravidelnou kontrolu pořádku ve třídách a na chodbách o přestávkách, chování žáků a jejich bezpečnost, což zajišťují jednotliví vyučující, kteří konají dozor. Tato jejich povinnost je vyznačena v rozvrhu hodin a během inspekce bylo plnění této povinnosti i dodržováno.

Kontrola pedagogické dokumentace je v kompetenci zástupce ředitele pro teoretickou výuku, je pravidelně prováděna a s jejími výsledky jsou vyučující seznámeni na formuláři, který je vyvěšen ve sborovně.

Také předmětové komise, kterých je ve škole několik, plní částečně kontrolní funkci, neboť se v písemných výstupech z jejich jednání objevují zmínky např. o provedené či plánované kontrole plnění učebních osnov, tematických plánů, využití didaktické techniky a kontrole fungujících mezipředmětových vazeb.

Hodnotící kritéria pro pracovníky školy, která by zohledňovala výsledky realizovaných kontrol, nejsou písemně zpracována. Dle vyjádření ředitele školy jejich finanční ohodnocení souvisí hlavně s jakoukoliv činností nad rámec jejich určených povinností, což je v některých případech těžko srovnatelné. Podklady pro toto hodnocení dodávají řediteli školy jeho zástupci.

Kromě kontrol, které pravidelně realizují určení pracovníci školy, se v minulém a letošním školním roce uskutečnily i další kontroly různých institucí (Úřad práce Jičín, Okresní správa sociálního zabezpečení Jičín, Finanční úřad Nová Paka, Inspektorát bezpečnosti práce Hradec Králové).

***Kontrolní činnost ve škole je hodnocena jako průměrná.***

### **3.5 Informační systém, vnitřní a vnější**

Informační systém je pečlivě vypracovaný a je také zahrnut v Organizačním plánu školy, který je součástí celoročního plánu školy. Tyto materiály jsou přístupné všem pracovníkům školy.

#### *Vnitřní informační systém*

Ve výše jmenovaném dokumentu jsou uvedeny termíny pedagogických rad, které jsou plněny. Dosud dle plánu proběhla zahajovací porada pedagogických pracovníků, pedagogická rada za 1. čtvrtletí, pedagogická rada za 1. pololetí, další čtyři pedagogické rady jsou naplánovány ještě pro tento školní rok. Náplní pedagogických rad je hodnocení prospěchu a kázně žáků, plnění úkolů plánu výchovně vzdělávací práce a jiných záležitostí školy.

Operativní rozšířené porady vedení se konají každý první pátek v měsíci. Porady třídních učitelů čtvrtletně, porady vyučujících každý pátek, stejně jako porady mistrů, porady předmětových komisí se konají čtvrtletně. Každý čtvrtek probíhají porady vedení školy, na kterých se hodnotí uplynulý týden, každý zástupce (pro teoretickou výuku, odborný výcvik a výchovu mimo vyučování) dostává zápis z této porady včetně zadání úkolů a datace jejich provedení. Tyto zápisy jsou stvrzeny podpisem přítomných a jsou určeny pro jednotlivé úseky, kde jsou dále rozpracovávány a naplňovány.

Kromě těchto rad a porad je informačním tokem pro učitele, ale i žáky centrální nástěnka školy na prvním podlaží vedle ředitelny. Zde se také vyvěšují zápisy z rad i porad. Tady jsou také oznamovány i aktuální změny v rozvrhu hodin a informace o akcích školy.

K žákům se dostávají informace jednak prostřednictvím již zmíněné hlavní nástěnky, ale i nástěnky v přízemí a prostřednictvím třídních učitelů. Každý týden má každá třída zařazenou na rozvrhu hodin třídnickou hodinu. Na domově mládeže existuje žákovská samospráva, která je partnerem vedení školy při různých poradách.

Aktuální informace se předávají ihned a ústně, příkazy a nařízení ředitele školy se předávají písemně s určenými termíny na jednotlivá střediska do dílen, účtárny. Tato nařízení jsou stvrzena ze strany příjemce podpisem. Důvěrné informace jsou uzamčeny v trezoru.

#### *Vnější informační systém*

Základem tohoto systému jsou především rodičovské schůzky. Náplní třídních schůzek je zejména hodnocení prospěchu a kázně žáků za dané období. Dle předložených prezenčních listin se těchto zúčastňuje asi 50% rodičů. Třídní schůzky se konají dvakrát během školního roku (listopad, duben). Rodiče však mají právo školu během školního roku navštívit kdykoli a projednat své záležitosti s třídním učitelem, vyučujícími, ostatními pedagogickými pracovníky nebo vedením školy. Vyučující a ostatní pedagogičtí pracovníci po dohodě

s třídními učiteli mohou v případě potřeby pozvat rodiče do školy mimo termíny třídních schůzek. Důležitým prostředníkem mezi rodiči a školou jsou rovněž studijní průkazky žáků.

Informace o možnostech dalšího studia jsou žákům předávány prostřednictvím výchovného poradce. Informace o škole žákům základních škol jsou předávány na besedách v jednotlivých základních školách prostřednictvím ředitele, nebo zástupce pro teoretickou výuku. Besedy jsou na školách organizovány prostřednictvím tamních výchovných poradců. Škola má dostatek propagačního materiálu o učebních i studijních oborech. Vedení školy navštěvuje především základní školy spádové oblasti (okres Trutnov, Jičín, Hradec Králové, Semily).

Škola pořádá dny otevřených dveří pro potenciální zájemce o studium. Propaguje rovněž svoji činnost na stránkách denního tisku (Jičínské noviny, Mladá fronta). V rozhlasu byla vysílána reportáž o soutěži Gastro Junior, která byla organizována ve zdejší škole.

Velmi dobrá spolupráce existuje mezi školou a Městským úřadem, který sdružuje se školou prostředky při úpravách okolí školy, ale i města. Představitelé města jsou pravidelně zváni na slavnostní akce školy (slavnostní vyřazení žáků školy). Vnější vazby existují rovněž se Školským úřadem v Jičíně, kam je ředitel pravidelně zván na porady. Neméně dobré vztahy jsou i se zřizovatelem školy MZE a Institutem výchovy a vzdělávání ministerstva zemědělství, odkud dostává škola řadu pokynů a propozic.

***Informační systém vnitřní i vnější pro organizační pracovanost a příkladné plnění je hodnocen jako nadprůměrný.***

### **3.6 Vedení povinné dokumentace**

Povinná dokumentace školy stanovená § 38a odst. 1, písm. a) - l) zákona č. 258/1996 Sb. (úplné znění školského zákona), byla předložena v plném rozsahu. Nedostatky jsou zjištěny v třídních knihách, protokolech o závěrečných zkouškách a kontrolních listech (přepisování, přelepování, zabílování, bez uvedení podpisu kdo tuto změnu již uvedeného zápisu provedl). Další zjištěné drobné nedostatky administrativního a formálního rázu byly odstraněny v průběhu inspekce.

***Úroveň vedení povinné dokumentace je hodnocena průměrně.***

### **3.7 Výroční zpráva**

Výroční zpráva školy je zpracována v souladu s § 17e odst. 2 a 3 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Výroční zpráva o činnosti školy má běžnou úroveň a obsahuje veškeré zákonem doporučené informace. Velmi stručně je pojata kapitola týkající se charakteristiky školy.

Ve výroční zprávě o hospodaření chybí údaje o případných stipendiích. Přestože byla výroční zpráva podle slov ředitele školy projednána v pedagogické radě, není tato skutečnost zaznamenána ani ve vlastní zprávě, ani v zápisech z pedagogických rad.

***Výroční zpráva školy je zpracována na běžné úrovni a je hodnocena jako průměrná.***

### **3.8 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům**

Hospodaření školy probíhá na základě sestaveného finančního plánu, který je průběžně upřesňován a vyhodnocován. Dotace, kterou škole poskytuje zřizovatel, je používána na zabezpečení hlavní činnosti školy. Její výše se však postupně snižuje v souladu s ubývajícím počtem žáků školy. V současné době je tak škola schopna finančně zajistit základní provoz,

nemá však prostředky pro další rozvoj. Problémem se postupně stává i efektivní využívání některých kapacit (dílen, zařízení aj.), které škola vlastní. Vzhledem ke stávajícímu počtu žáků je rovněž z ekonomického hlediska diskutabilní počet tří zástupců ředitele školy.

Svoji finanční situaci se škola snaží zlepšit hospodářskou činností (autoškola, využití ubytovacích kapacit a sportovní haly), která jí např. v roce 1988 přinesla čistý zisk ve výši cca 82 000 Kč. Jiné zdroje finančních prostředků škola k dispozici nemá.

Evidence majetku je vedena v evidenčních kartách a v počítači, učební pomůcky jsou podchyceny v evidenčních knihách. Inventarizace majetku probíhá každoročně v souladu s vydávaným pokynem ředitel školy k inventarizaci.

***Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených škole ze státního rozpočtu je hodnocena jako průměrná.***

## **4 PODMÍNKY, PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI**

### **4.1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu žáků**

Střední odborné učiliště Lázně Bělohrad bylo založeno v roce 1959 na základě potřeb regionu. Činnost se v průběhu let vyvíjela do dnešní podoby. Pro teoretickou výuku studijních a učebních oborů jsou využívány učebny v budově školy. Odborný výcvik je zabezpečován v mechanizačním středisku Lázně Bělohrad, které je majetkem MZe ČR, domova mládeže, které je majetkem města a odloučeným pracovištěm Chvalina Hořice.

Budova školy je dvoupatrová. V přízemí se nachází 1 učebna pro teoretické vyučování, 3 učebny pro odborný výcvik, 2 kabiny a dílna školníka.

První poschodí má 5 učeben pro teoretické vyučování, tělocvičnu, 1 učebnu pro odborný výcvik a sociální zařízení. Dále je zde umístěno 5 kabinetů a 2 kanceláře ekonomického úseku.

Ve druhém poschodí je umístěno 8 učeben pro teoretické vyučování a 4 odborné učebny, 3 kabiny, ředitelna, sekretariát ředitele školy, kancelář zástupce ředitele pro teoretické vyučování, sborovna a sociální zařízení.

Celá budova má velmi prostorné chodby, které jsou udržovány v čistotě. Na stěnách jsou různé obrazy a nástěnky s aktuálními informacemi. V prosklených skříních jsou umístěny názorné pomůcky, které vhodně doplňují výuku učebních a studijních oborů, vyučovaných ve zdejší škole.

K vlastní výuce vlastní škola velký počet didaktických pomůcek (13 přehrávačů VIDEO, 13 rozhlasových přijímačů, 1 radiomagnetofon, 12 tiskáren, 14 počítačů). Některá didaktická technika je však zastaralá. V době inspekce při výuce nebyla didaktická technika téměř používána. Poměrně dostatečně je zabezpečena výuka jazyka německého těmito pomůckami: nástěnné tabule německé gramatiky, 4 slovníky, učebnice Deutsch im Hotel, konverzační učebnice němčiny, ilustrovaný slovník pro kuchaře a číšníky: Deutsch in Küche + Restaurant, učebnice Německy přímou metodou, zvukové nahrávky k 1. dílu Učebnice pro jazykové školy, několikahodinový videozáznam: Intenzivní kurz německého jazyka. I když v době inspekčních návštěv nebyly tyto pomůcky využívány při výuce. Zcela nedostatečně je z hlediska pomůcek zabezpečena výuka jazyka anglického, pouze jediná pomůcka je k dispozici žákům, a to odborný kuchařský slovník. Speciální jazyková učebna ve škole není. Některé učebny jsou vybaveny elektrickým zatemněním, jsou v nich instalována rovněž promítací plátna.

Výuka odborných předmětů je zajišťována ve standardních učebnách. Částečně je využívána odborná učebna s vybavením, které zajišťuje moderní způsob výuky. Zde je umístěna snímací kamera, která přenáší obraz snímaného objektu na obrazovky pěti televizorů, rozmístěných ve třídě. Tato učebna je vybavena zatemněním oken. Vše je ovládáno z místa vyučujícího.

Pro výuku předmětů - český jazyk, dějepis, občanská nauka, základy společenských věd, psychologie - jsou třídy vybaveny standardním, někde již nevyhovujícím nábytkem. Žáci nemají učebnice (vlastní pouze učebnici mluvnice českého jazyka). Fond učebních pomůcek chybí pro všechny uvedené předměty – učitelé využívají svých zdrojů a materiálů, možnosti kopírování.

Pro realizaci výchovně vzdělávací činnosti předmětů F-CH v rozsahu stanoveném jednotlivými učebními dokumenty je vybavení žáků vhodnými učebnicemi dostatečné.



Vybavení kabinetu F-CH učebními pomůckami není bohaté, ale postačuje pro realizaci výuky dle učebních dokumentů. Učebna F-CH, která je zařízena i pro konání praktických laboratorních cvičení, je vybavena na běžné úrovni.

Pro výuku matematiky je podstatné, že pro většinu probíraného učiva mají žáci svoje vlastní učebnice. Pouze v některých prvních ročnících je žáci nevlastní, neboť nejsou doporučené učebnice již na trhu a žáci si je nemohou tedy zakoupit. V učebních oborech se jedná o využívané učebnice Matematika I, II, III pro SOU, v nástavbovém studiu vlastní žáci učebnice Matematika 8 pro SOŠ, Matematika I, II pro SPŠ. Také tabulky mají žáci svoje vlastní, kalkulátory si mohou v případě potřeby půjčit ve škole. K dispozici jsou zpětné projektory, využívány jsou tematické folie pro zpětný projektor pro výuku elementárních matematických dovedností, trigonometrie, vlastností funkcí, analytické geometrie a vektorové algebry. Při výuce stereometrie se pro názornou představitost žáků mohou využívat i modely těles.

Vybavení učebny výpočetní techniky není na příliš dobré úrovni a toto tvrzení se týká hardware i software. V učebně je umístěno devět počítačů PC 486, jeden počítač PC 386 a jedna tiskárna, zapojené v lokální síti. Ze software je to operační systém MS DOS, dále WIN 3.11, M602, T602 a NC. V době inspekce dva z těchto počítačů nebyly v provozu. Učebnice mají žáci pouze doporučené, v době sledované výuky měli k dispozici k nahlédnutí, popř. zapůjčení časopis CHIP, který škola pravidelně odebírá.

Materiálně technické podmínky pro výuku tělesné výchovy jsou velmi dobré. Součástí školy je velká hala a posilovna, která je vybavena veškerým potřebným náradím a náčiním. Umožňuje tak kvalitní plnění učebních osnov. Realizace výuky tělesné výchovy probíhá za příznivého počasí také ve sportovním areálu TJ Lázně Bělohrad, kde jsou ideální podmínky pro atletický trénink. V době lyžařských kurzů si mohou žáci vypůjčit kompletní běžecké vybavení.

Střední odborné učiliště souběžně s teoretickou výukou zabezpečuje odborný výcvik několika učebních oborů.

Pro výuku v tříletém učebním oboru 45-72-2 opravář zemědělských strojů (41-55-H - dle KKO V) je využíváno odloučené pracoviště Hořice - Chvalina, kde je umístěno 40 žáků prvního a druhého ročníku.

Tříletý učební obor 45-97-2/08 zemědělec, hospodyňka využívá pro výuku žáků, smluvní pracoviště ZEPO a. s. Lázně Bělohrad - kravín, šicí dílny a cvičné kuchyně v budově školy. Zde vykonává odborný výcvik devět žáků druhého ročníku.

Tříletý učební obor 64-58-2 kuchař - číšník, kuchařka - servírka má zabezpečen odborný výcvik jednak ve cvičných učebnách školy a v prostorách školní jídelny - budově internátu. Zde je umístěno v prvním a druhém ročníku celkem 66 žáků.

Tříletý obor 64-97-2/05 provoz služeb využívá cvičných dílen školy v druhém ročníku pro 8 žáků.

Všechna pracoviště mají k dispozici dostatečné materiálně technické vybavení pro výuku uvedených oborů, včetně sociálního zařízení. Dle inventarizačního seznamu a vlastního zjištění se jedná o vybavení, kterým lze plnit učební osnovy v plném rozsahu jednotlivých ročníků a oborů.

Výuka je zajišťována jedenácti mistry odborného výcviku z nichž čtyři zabezpečují rovněž teoretické vyučování. Z celkového počtu je devět vyučeno v oboru, který vyučují, devět má úplné střední vzdělání, sedm DPS.

*Materiálně technické podmínky výchovně vzdělávací činnosti všech vyučovaných oborů na zdejší škole lze hodnotit jako nadprůměrné.*

#### **4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek**

Vyučování začíná denně v 7:30 hodin. Rozvrh hodin je v souladu s §14 Vyhlášky 354/1991 Sb., o středních školách. Je respektována dvacetiminutová přestávka po druhé vyučovací hodině. Ostatní přestávky jsou jen pětiminutové. Přestávka na oběd trvá dvacet pět minut.

Dle předloženého rozvrhu bylo zjištěno, že některé psychicky náročnější předměty byly zařazeny do posledních vyučovacích hodin (7. a 8. vyučovací hodina jazyka německého ve třídě II. C), a to v pondělí a v úterý. Častá je rovněž výuka jazyka českého v odpoledních hodinách.

Během přestávek se mohou žáci volně pohybovat po chodbách. O velké přestávce si každý může zakoupit svačinu, které připravují žáci oboru kuchař a nabízejí je ve svém bufetu za výhodnou cenu. Pitný režim školy je zajišťován dvěma automaty se studenými i teplými nápoji.

Všichni žáci školy mohou poobědvat v jídelně školního zámečku. Každodenní menu je tvořeno výběrem dvou jídel. Přípravu jídel i obsluhu zajišťují žáci daných učebních oborů pod vedením mistrů odborného výcviku. Přípravovaná strava respektuje zásady moderní a zdravé výživy. Estetické prostředí jídelny je nevyvážené. Malé prostory jídelny poskytují stravování menšímu množství žáků, obsluhující personál se musí často vyhýbat při obsluze příchozím. Na druhou stranu, stolky s couvertem působí esteticky příznivým dojmem.

Učitelé využívají k přípravě na výuku své kabinety, kde mají pomůcky, ale i dostatečný prostor pro práci i relaxaci. Ředitelna, kancelář i sborovna jsou prostorově vyhovující. Během volna mohou žáci i učitelé využívat pro relaxaci a odpočinek masáže, perličkové koupele (v budově zámku), ale také školní posilovny a v letním období lavičky v zámeckém parku.

Školní budova, prostorné chodby, kabinety, učebny, sociální zařízení jsou udržovány v čistotě. Přízemí budovy bylo toto léto vymalováno, a proto jsou učebny v přízemí čisté. Znečištěné stěny učeben v prvním podlaží budou vymalovány v příštím školním roce.

V době inspekce byly zjištěny objektivně dobré světelné i tepelné podmínky výuky. Většina tříd je dostatečně prostorná a umožňuje dobré pracovní podmínky žákům. Nástěnky ve třídách jsou upravené a obsahují informace a obrazovou, fotografickou dokumentaci k daným učebním oborům. Všechny třídy jsou vybaveny umyvadly s tekoucí vodou. Pracovní nábytek je antropometrický, ale často poškozen žáky, zejména lavice. Některé školní tabule jsou oprýskané. Ve třídách a na chodbách jsou květiny, o které je pečováno.

*Psychohygienické podmínky pro výuku jsou hodnoceny spíše nadprůměrně.*

#### **4.3 Hodnocení školy z hlediska kvality vyučování**

##### **Cizí jazyky**

Hospitační návštěva byla realizována jak v učebních oborech, tak v oborech, kde cizí jazyky jsou volitelným maturitním předmětem. Z celkového počtu devíti vyučovacích jednotek byly dvě organizovány v němčině, zbývající v jazyce českém.

Při výuce převládaly aplikace a fixace již dříve probíraného učiva. Převládalo procvičování pasivních, receptivních složek jazyka (čtení, překlad) při pomalejším pracovním tempu, což mělo za následek méně efektivní způsob výuky. Aktivita žáků se projevovala zejména v prvních ročnících. Byly zaznamenány jen spíše průměrné jazykové dovednosti

nejen při vyjadřování, ale i při čtení. Ústní projev celistvějšího charakteru byl zaznamenán v jazyce německém při opakování maturitní tematiky v rámci individuálního zkoušení a v prvním ročníku při konverzaci o bydlení.

Domácí úkoly, pokud je žáci píšou, nejsou vesměs kontrolovány a opravovány vyučujícími. Bylo také zjištěno, že zadaný úkol nebyl ze strany žáků na kontrolovanou hodinu připraven (charakteristika přítele, přítelkyně), což mělo za následek pasivitu žáků při komunikaci na toto téma.

Problematická se jeví výuka cizích jazyků ve 4. ročníku, kdy vyučující ve snaze sjednotit znalosti žáků, opakují celý školní rok základy německého jazyka (Němčina pro jazykové školy I), což opět snižuje efektivitu výuky. Složitá je i situace v jazyce anglickém, kde sice vyučující vyučuje diferencovaně s individuálním přístupem k začínajícím žákům (mají individuální program), ale také vyučuje v té samé vyučovací jednotce žáky, kteří se učí již osm let cizímu jazyku. Výsledky těchto skupin žáků nejsou pak srovnatelné.

Při výuce obou jazyků byla uplatňována gramaticko-překladová metoda. Užití učební pomůcky byly klasické : tabule, učebnice, sešity.

Kladem těchto hodin bylo plnění učebních osnov dle časového harmonogramu, promyšlená výstavba některých hodin. Korekce špatné výslovnosti žáků učitelem. V hodinách angličtiny bylo bezesporu pozitivem rozšiřování slovní zásoby o tematiku zemědělství.

Mezi nedostatky výuky cizích jazyků patří absence prostředků a forem výuky, absence didaktické techniky. Odstranění těchto nedostatků by vedlo k aktivnímu osvojení jazyka, ke komunikativním cílům.

Byly předloženy některé písemné práce z jazyka anglického i německého. Píší se čtvrtletně. Nižší ročníky jsou písemně prověřovány formou překladů, diktátů, písemné práce ve vyšších ročnících mají charakter esejí. Všechny práce jsou důsledně opravovány. Písemné práce z jazyka německého mají ve vyšších ročnících charakter slohových prací (Bydlení, Místo, kde jsem se narodil, Volný čas) rovněž i tyto práce jsou důsledně opravovány.

***Výuka cizích jazyků s přihlédnutím k pozitivům i negativům zjištěných při výuce je hodnocená průměrně.***

### **Odborné ekonomické předměty**

V rámci inspekční činnosti byly navštíveny předměty ekonomika podniku, účetnictví, marketing a management, technika administrativy a korespondence. Pouze účetnictví vyučuje učitel s odbornou způsobilostí, avšak bez pedagogické způsobilosti. Všechny ostatní odborné ekonomické předměty jsou vyučovány učiteli bez odborné i pedagogické způsobilosti.

Většina vyučovacích jednotek měla klasickou strukturu. Cíl hodiny byl v úvodu jasně vymezen jen výjimečně, ústní zkoušení žáků bylo většinou velmi zdoluhavé a třída při něm není učitelem zaměstnávána.

Větší část hodin byla zpravidla věnována výkladu či vysvětlování nové látky, ojediněle se vyskytla hodina, která měla procvičovací charakter. Vlastní činnost žáků v hodinách byla minimální, vyučující zpravidla nedovedl žáky výrazněji motivovat a poskytoval jim jen málo prostoru pro vlastní vyjádření či řešení problémů. Výjimkou je výuka účetnictví, kde byli žáci v řadě případů vedeni k vyvozování určitých závěrů, zobecňování či řešení problémových situací. V těchto hodinách se vyučující snažil i respektovat individuální tempo práce a využívat praktických příkladů. Ostatní hodiny měly jednoznačně frontální charakter.

Většina hodin postrádala dílčí hodnocení žáků v průběhu vyučovací jednotky a závěrečné shrnutí látky.

Zásadním nedostatkem výuky předmětu korespondence je její ryze teoretický charakter, protože hodiny probíhají v učebně, která není vybavena psacími stroji ani počítači, jak předpokládají učební osnovy. Jednotlivé písemnosti tak píšou žáci pouze do sešitů. V předmětu technika administrativy sice výuka probíhá na mechanických psacích strojích, ale žáci nezvládají desetiprstovou hmatovou metodu a mají špatné návyky při sezení, což není vyučující důsledně korigováno. Při zadání samostatného úkolu se ukázalo, že neumějí dobře stylizovat a formálně správně na stroji napsat zadanou písemnost. Negativem je rovněž nedostatečná kontrola písemností žáků ze strany vyučující.

Pro většinu předmětů nemají žáci k dispozici učebnice, částečně jsou používány pouze v technice administrativy a v účetnictví. Didaktická technika a učební pomůcky jsou při výuce rovněž využívány velmi málo, pouze v některých hodinách využili vyučující efektivním způsobem tabule.

Znalosti žáků v hodinách byly průměrné až mírně podprůměrné, chyběla větší aktivita v průběhu výuky. Jejich komunikační schopnosti jsou na průměrné úrovni. Žáci nejsou učitelé vedeni k vyjadřování ve větších myšlenkových celcích. Až na výjimky probíhaly hodiny v klidné atmosféře. Vztahy mezi žáky a učiteli jsou převážně pozitivní. Efektivita hodin byla většinou průměrná až mírně podprůměrná, pouze v některých hodinách účetnictví převyšovala průměr.

Sešity si žáci v jednotlivých předmětech vedou odpovídajícím způsobem, úroveň zápisů je většinou dobrá. Zápis je často doslovně žákům diktován vyučujícími.

Výuka jednotlivých předmětů probíhá v klasických učebnách, které jsou vybaveny starším někdy i částečně poškozeným školním nábytkem. Pouze předmět technika administrativy je vyučován v odborné učebně vybavené mechanickými psacími stroji a speciálním nábytkem. Učebna však není odhlučněna, postrádá možnost zatemnění a není vybavena učebními pomůckami pro výuku psaní na stroji. Výzdoba většiny učeben je strohá a postrádá vyšší estetickou úroveň.

Výuka probíhá v souladu s platnými učebními osnovami a zpracovanými tematickými plány. Pouze v jednom případě byl zaznamenán přesun části učiva do jiného ročníku.

***Výuka odborných ekonomických předmětů probíhá ve škole na spíše podprůměrné úrovni.***

### **Český jazyk a literatura**

Hospitovány byly hodiny s rozdílnou úrovní u dvou vyučujících (jedna bez odborné způsobilosti).

Vyučovací jednotky měly stanovené cíle a klasickou stavbu (ověření znalostí, výklad, upevnění učiva). Organizační formou bylo frontální vyučování a hlavní metodou práce byl výklad. Aktivizující formy činnosti nebyly téměř využity, chyběla tvořivá a samostatná práce žáků. Čas k praktickému ověřování a fixaci poznatků v některých hodinách chyběl.

Hodiny slohového výcviku byly spojeny s výukou pravopisu – písemný projev činí žákům potíže, neznají základní gramatická pravidla, techniky jazykové analýzy.

Základem literárních hodin (u vyučující bez odborné způsobilosti) byl pouze výklad a diktovaný zápis poznatků do sešitů. Hodiny nebyly po stránce didaktické i metodické dostatečně promyšleny i zvládnuty. Chyběla práce s literárním textem (žáci nemají čítanky), chyběl prostor pro fixaci poznatků, aktivizační formy práce. Průběh hodin byl narušován hrubou nekázní žáků a jejich nezájmem, vyučující nedokázala žáky vhodně usměrnit a přimět k pozornosti.

Hodina literární výchovy vedená vyučující s odbornou a pedagogickou způsobilostí probíhala formou tradičního frontálního výkladu se sporadickými snahami o řízený rozhovor, interakce však nebyla častá. Vyučující využila textů ze starých čítanek, interpretovat text dokáží žáci jen po stránce obsahové. Čtenářské dovednosti žáků a jejich vyjadřovací schopnosti ve všech sledovaných hodinách se jevíly velmi slabými.

Sešity žáků nejsou kontrolovány, obsahují závažné pravopisné chyby, celková úroveň zápisů je nízká.

Hodnocení některých žáků při ústním zkoušení neodpovídalo jejich výkonům.

Kontrolní práce jsou čtvrtletně zadávány, jejich témata jsou přiměřená, při namátkové kontrole byly objeveny hrubé neopravené chyby v pracích žáků.

Obsah probíraného učiva byl v souladu s učebními osnovami příslušných vzdělávacích programů i s časovým rozvržením učiva v tematických plánech vypracovaných vyučujícími.

Přímé pozorování při hospitacích potvrdilo nízkou úroveň znalostí žáků, náročnost kladená na žáky ze strany vyučujících neodpovídala požadavkům kladeným na profil absolventa.

***Nároky na výkon žáků, jejich studijní zodpovědnost a sebehodnocení se v hospitovaných hodinách jevíly nízkými. Nedostatkem je absence čítanek a literárních textů. Výuka českého jazyka je celkově hodnocena spíše podprůměrně.***

### **Dějepis, psychologie**

Předměty jsou hodnoceny společně, jejich výuka probíhala pod vedením jedné vyučující (bez odborné způsobilosti k výuce předmětu psychologie).

Obsah probíraného učiva obou předmětů odpovídal látce stanovené učebními osnovami i časovému rozložení učiva v tematických plánech.

Cíle jednotlivých vyučovacích hodin byly dány zápisem tématu hodiny na tabuli.

Vyučovací hodiny měly klasickou strukturu – ústní zkoušení, výklad, stručné shrnutí. Organizační formou bylo frontální vyučování. Výklad byl po stránce odborné i jazykové velmi dobře podaný.

Vyučující klade důraz na osvojení základních historických a psychologických poznatků žáky ve stanoveném rozsahu. Její projev byl kvalitní, v průběhu výkladu podněcovala žáky k přemýšlení a k vyjádření vlastního názoru.

Kladem všech hodin je dostatek prostoru pro ověření učiva, pozornost žáků, samostatný zápis žáků do sešitů.

Klasifikace ústních projevů i náročnost kladená na žáky ze strany vyučující je přiměřená, v závěru hodin nechybělo hodnocení práce žáků.

V malé míře byly v hodinách využívány aktivizační metody, chybělo zpestření hodin, využití didaktické techniky. Názorné pomůcky nejsou ve škole k dispozici – chybí fond pro oba předměty, učebnice žáci nemají. K výuce používá vyučující vlastní materiály.

***Celkově je kvalita vyučování i úroveň vzdělávání v předmětech dějepis a psychologie hodnocena spíše nadprůměrně.***

### **Občanská nauka, základy společenských věd**

Zhlédnuté hodiny byly vyučovány učitelem bez odborné způsobilosti.

Výuka má tradiční styl – ústní prověřování osvojeného učiva, výklad, společný zápis do sešitů.

Vyučující poskytuje v úvodu hodin žákům prostor k uvažování a správnému chápání společenských zájmů a všelidských hodnot formou drobných aktualit. Žáci se však vyjadřovali ztěžka a často jednoslovně, chybí jim schopnost posuzovat a schopnost porozumění společenským jevům a událostem.

Pozitivně je hodnocena snaha učitele podporovat v žácích tvořivý přístup k životu řešením praktických problémů, pružná reakce na aktuální situace, průběžné zařazování mezipředmětových témat.

Vyvozování jevů a řešení různých otázek, které byly žákům průběžně zadány, prováděl většinou sám vyučující. Z jeho strany chyběl razantnější přístup k některým žakovským projevům nezájmu o učivo. Chování některých žáků v průběhu výuky postrádalo respektování základních společenských pravidel a úcty k dospělým.

Zápisy jsou převážně diktovány, jejich pravopis je slabší. Úroveň znalostí žáků ve sledovaných hodinách byla často podprůměrná, žáci nedokáží samostatně aplikovat poznatky.

Chybí aktivizační metody, názorné pomůcky, využití didaktické techniky.

***Výuka předmětů je hodnocena spíše podprůměrně.***

### **Blok přírodovědných všeobecně vzdělávacích předmětů:**

V rámci tohoto bloku předmětů se uskutečnily hospitace v hodinách fyziky, chemie, biologie a základy ekologie.

Výuka těchto předmětů je zajištěna učiteli s plnou odbornou i pedagogickou způsobilostí.

Vzdělávací cíle sledovaných vyučovacích hodin se kryly se zapsanými tématy jednotlivých hodin. Obsah probíraného učiva byl v souladu s látkou stanovenou učebními osnovami a většinou odpovídal obsahu i řazení učiva v učebnici. Tematické plány, které jsou zpracovány vyučujícími, mají spíše formální význam.

Všechny vyučovací hodiny se vyznačovaly klasickou strukturou /ověření znalostí, výklad, upevnění učiva/. V časovém členění hodin většinou nebyl vytvořen dostatečný prostor pro fixaci učiva, shrnutí a zhodnocení. Hodiny byly vedeny frontálním postupem, hlavní metodou práce byl řízený rozhovor. V činnosti vyučujících převládá rutinní, vžitý styl práce. Vlastní výklad vyučujících převažoval nad produktivními samostatnými činnostmi žáků. Výuka byla postavena spíše na encyklopedickém pojetí učiva, reprodukčním přístupu a pamětním učení. Efektivnější metody a formy práce, které by lépe odpovídaly možnostem a schopnostem žáků, nebyly použity. Diferenciace a individualizace ve výuce nebyla prováděna.

Laboratorní cvičení stanovená učebními osnovami jsou většinou zařazována ke konci druhé poloviny školního roku. Protokoly z laboratorních cvičení nebyly předloženy.

Kontrola a hodnocení znalostí žáků byly prováděny většinou jen na začátku výuky. Prokazované vědomosti a dovednosti žáků byly na průměrné až nižší úrovni vzhledem k požadavkům učebních osnov i stanovenému profilu absolventa. Klasifikace žáků byla přiměřená vzhledem k jejich předvedeným výkonům.

Verbální aktivace žáků většinou nestačila na vzbuzení trvalejšího zájmu. Činnost u většiny žáků se omezovala na pasivní přijímání hotových poznatků. Důraz byl kladen na

pamětní znalosti. Aplikování poznatků do odborné praxe bylo jen spoře zařazováno. V průběhu výuky nebyl vytvořen dostatečný prostor pro rozvoj samostatné tvořivé a myšlenkové činnosti žáků. V důsledku toho nebyly ani dostatečně rozvíjeny komunikativní dovednosti žáků, které byly celkově na nižší úrovni. Nižší připravenost a schopnost žáků samostatně řešit problémy a aplikovat získané poznatky byla částečně dána i celkovou nižší intelektovou úrovní žáků.

Přístup vyučujících k žákům byl korektní, klidný a vyrovnaný. Převládala otevřená, navenek pracovní atmosféra, avšak bez výraznější pozitivní stimulace a zájmu žáků.

Výukové prostory odpovídaly psychohygienickým zásadám.

Při výuce bylo nedostatečně využíváno názorných pomůcek, demonstračních pokusů, praktických ukázek i didaktické techniky. Žáci nebyli vedeni k využívání jiných informačních materiálů než učebnice.

Ve zhlédnutých vyučovacích hodinách převažovaly hodiny s průměrnou až nižší efektivitou.

***V zabezpečení, organizaci a průběhu výuky přírodovědných předmětů převažují nedostatky nad pozitivy. Celkově je kvalita výuky přírodovědných předmětů hodnocena spíše podprůměrně.***

#### **Blok odborných zemědělských předmětů:**

- Pěstování rostlin

Cíl hodiny byl shodný s obsahem zápisu tématu, klasická struktura hodiny, frontální vyučování, výklad s občasným využitím metody řízeného rozhovoru, přednáškový styl s diktováním učiva / pro tuto část učiva chybí učebnice/, samostatná produktivní činnost žáků malá /omezena na krátké doplňování otázek kladených vyučující a vytváření zápisu do sešitu/, převládá pasivní přijímání sdělovaného učiva /jehož větší část je pro žáky známa/, prokazované znalosti žáků jsou na běžné úrovni, názorné pomůcky a didaktická technika nebyla využita, efektivita hodiny byla průměrná.

V průběhu hodiny panovala klidná, navenek pracovní atmosféra /žáci většinou byli v roli pasivních zapisovatelů/.

Probírané učivo bylo v souladu s obsahem učiva v tematickém plánu i učebních osnovách. Psychohygienické podmínky vyhovující.

- Základy zemědělské výroby

Vzdělávací cíl vyučovací hodiny byl určen uvedením tématu učiva. Rozsah probíraného učiva byl přiměřený tématu hodiny. Obsah učiva byl v souladu s učivem stanoveným osnovami a svojí náročností odpovídal požadavkům kladeným na rozvoj vědomostí žáků. Časové rozvržení probíraného učiva neumožňovalo vytvořit dostatečný prostor pro samostatnou činnost žáků ani pro upevnění učiva.

V průběhu výuky byli žáci výrazně vedeni vyučující ke stanovenému vzdělávacímu cíli. Komunikace vyučující s žáky byla nejčastěji uskutečňována formou řízeného rozhovoru, kdy žáci pouze stručně odpovídali na kladené otázky. Aktivace žáků byla prováděna verbálním způsobem. Diferenciace a individualizace ve výuce nebyla realizována. Použité formy a metody práce byly jednotvárné s průměrnou efektivitou. Důraz byl kladen na pamětní zvládnutí učiva. Hodnocení a klasifikace žáků byl přiměřený jejich výkonům.

Ve třídě převládala klidná atmosféra. Činnost žáků při výuce byla většinou omezena na zapisování diktovaného učiva. Zájem žáků se v průběhu výuky výrazněji neprojevil, jejich

aktivita byla malá. Chování a vystupování žáků bylo ukázněné, žáci respektovali autoritu vyučující. Při prověřování znalostí i v odpovědích žáků na otázky kladené vyučující žáci prokazovali průměrné znalosti a nedostatečně osvojené metodologické přístupy k řešení předkládaných problémů. Žáci jsou navyklí přímému vedení a přijímání hotových poznatků, což je na úkor samostatné tvořivé činnosti žáků.

Vzhledem k cílům i podmínkám (úroveň vybavenosti názornými pomůckami i didaktickou technikou je dobrá) výuky byly použité metody práce i názorné prostředky ke zvýšení účinnosti výuky málo efektivní. Mezi nedostatky patří chybějící učebnice a nutnost diktování učiva žákům.

Psychohygienické podmínky i estetická úroveň prostředí, v němž výuka probíhala, byly na běžné úrovni.

Výuka tohoto předmětu je vedena odborně i pedagogicky způsobilou vyučující.

***Celkově lze hodnotit jako průměrné.***

### **Matematika**

Výuku matematiky zajišťují ve škole tři vyučující. Inspekce sledovala výuku pouze u dvou z nich, neboť třída, ve které učí třetí vyučující nebyla v době kontroly úrovně výuky matematiky ve škole. První z vyučujících je odborně i pedagogicky způsobilý, druhý je pouze pedagogicky způsobilý a třetí není odborně ani pedagogicky způsobilý pro výuku matematiky v SOU.

Tepelné a světelné podmínky při sledované výuce subjektivně posuzované byly vyhovující, atmosféra v hodinách byla klidná pracovní. V jedné třídě byl vzhledem ke stísněným prostorovým podmínkám znemožněn individuální přístup vyučujícího k jednotlivým žákům.

Učebnice byly využívány ve všech sledovaných hodinách kromě prvních ročníků, kde je nemají žáci k dispozici. V hodinách pracovali žáci se sešity vhodného formátu a úroveň zápisů do nich po stránce grafické i obsahové byla většinou dobrá. Často se v nich objevovaly odkazy na zadání příkladů z učebnic. V některých hodinách vyučující důležité obecné poznatky žákům diktoval. Namátková kontrola sešitů ze strany vyučujících byla pozorována pouze v jedné z hodin.

Do žákovských knížek byly známky důsledně zapisovány i s podpisy vyučujících. Bylo zjištěno, že i rodiče je pravidelně kontrolují a podepisují, takže tyto knížky mají neformální informační charakter.

Z kontroly třídních knih vyplývá, že jsou ve všech třídách realizovány čtvrtletní práce, hodinu před jejich realizací probíhá důkladné opakování učiva a jejich analýza je uskutečňována vždy v nejbližších termínech. Kontrolní čtvrtletní práce byla zadána v jedné z hodin. Všichni žáci měli svoje předtištěné zadání a pracovali zcela samostatně po určitou předem stanovenou dobu. Bezprostředně po ukončení samostatné práce byli žáci seznámeni s většinou výsledků. Analýza takovéto písemné práce v jiné ze sledovaných hodin byla velmi důsledná, přes snahu vyučujícího o samostatnou práci žáků. Při opravě chyb konfrontací se správnými výsledky na tabuli však někteří žáci pouze mechanicky opisovali výpočty z tabule. V jednom z příkladů počítaných na tabuli projevil vyučující závažnou neznalost matematického pravidla.

Ve dvou hodinách byl velmi efektivně využit zpětný projektor, s kalkulačkami a tabulkami jsou žáci zvyklí pracovat zcela samozřejmě.



Kontrola znalostí žáků a jejich následné hodnocení probíhalo vždy s rozbořem chyb a se zdůvodněním klasifikace. Hodnocení písemných prací byla založena na bodovém systému.

Hodiny začínaly většinou uvedením jejich cíle a opakováním probraného učiva z důvodu návaznosti na nově probírané učivo. Frontální způsob výuky ve většině hodin byl někdy doplňován individuálním přístupem k jednotlivým žákům a byl charakterizován srozumitelným hlasitým projevem vyučujících.

Znalosti žáků byly většinou na průměrné úrovni, jejich aktivita byla spíše podprůměrná. Pouze při nepřilíš častém zařazení motivačních prvků (soutěž o nejrychleji spočítaný příklad) byli žáci na chvíli zaktivizováni pro větší soustředění a samostatnou práci. V jedné hodině došlo k logickému odvozování nového učiva na základě známých poznatků, grafické závislosti znázorněné prostřednictvím zpětného projektoru a kladením problémových otázek vyučujícího směrem k žákům. V této hodině prokázali žáci schopnost řešení problému na základě logické úvahy.

Zopakování a shrnutí učiva se současným konstatováním splnění cíle hodiny neproběhlo ve všech hodinách.

***Úroveň výuky matematiky je hodnocena jako průměrná.***

### **Odborné předměty**

Výuka byla sledována v sedmi předmětech, které jsou vyučovány čtyřmi vyučujícími.

Většina vyučovacích jednotek měla klasickou stavbu hodin. Úvodem bylo provedeno seznámení žáků s cílem hodiny. Většina hodin nepostrádala opakování látky z minulé hodiny a to písemnou nebo ústní formou. Žáci ve většině případů dokázali odpovídat na otázky vyučujících velmi stručně. Samostatné a souvislé vyjadřování jim však činí potíže. Znalosti žáků lze hodnotit jako podprůměrné. Hodnocení bylo ze strany vyučujících objektivní, kvalifikované a v některých případech řádně zdůvodněné.

Nová látka byla vyučujícími podávána především v návaznosti na již probrané učivo. Výuka probíhala za využívání klasického způsobu, křidy a tabule. Ve dvou hodinách byl použit zpětný projektor a kamera, která přenášela snímání obraz na pět funkčních televizorů do učebny. Aktivita a pozornost žáků byla v několika hodinách udržována kladením otázek a odpovědi žáků usměrňovány vyučujícími. Několik vyučovacích jednotek bylo poznamenáno špatným využíváním časového fondu, především přílišným zdržováním překreslování obrázků. Chybělo využívání zpětného projektoru a připravených folií, které by výuku zefektivnilo. V závěru hodiny pak chyběl čas na závěrečné opakování a upevňování probrané látky. Zápisy do sešitů jsou prováděny v průběhu výuky a jejich úroveň je velmi rozdílná, především dle schopností žáků.

Výuka probíhala v souladu s učebními osnovami a předloženými tematickými plány vyučujících, které jsou v mnoha případech jen formální. Učební osnovy jsou průběžně plněny ve všech sledovaných hodinách. Používání zpětného projektoru by výuku velmi zefektivnilo. V několika vyučovacích jednotkách byla jinak dobrá pracovní atmosféra narušena nevhodným chováním žáků.

***Výuku odborných předmětů lze hodnotit průměrně.***

### **Práce s počítačem**

Byla sledována výuka praktických hodin v počítačové učebně (její vybavení je popsáno a zhodnoceno v jiné části této zprávy) i hodiny teoretické, která probíhala v učebně bez

možnosti práce s počítači. Negativem sledovaných praktických hodin byla v naprosté většině práce dvou žáků u jednoho počítače. Tento fakt snižuje efektivitu výuky a jeden z dvojice žáků pouze pasivně přihlíží, což bylo během hodin i prokázáno. Výuka tohoto předmětu bez možnosti praktického ověření získaných základních teoretických vědomostí (teoretická hodina), přestože je takto označena v učebních plánech, není také příliš vhodná a nemá motivační ani aktivizující účinek na žáky.

Výuku tohoto předmětu zajišťují tři vyučující. Dva z nich nemají odbornou ani pedagogickou způsobilost (jeden z nich pouze doplňující pedagogické vzdělání pro výuku odborných předmětů), třetí vyučující má pedagogickou, nikoliv však odbornou způsobilost.

V úvodu praktických hodin se žáci seznámili s jejich obsahem a následně s vyučujícím opakovali již probrané učivo. Někteří žáci projevovali poměrně hluboké neznalosti vzhledem k faktu, že se jednalo o opakování. Zápis teoretických poznatků měl vyučující připravený na tabuli a během hodiny ho aktuálně doplňoval. Zde se nabízela možnost vhodného využití zpětného projektoru či stručně zpracovaných pracovních materiálů, které by obdržel každý žák. Žáci si teoretické poznatky zapisovali do sešitů, které měly poměrně dobrou grafickou i obsahovou úroveň. Učebnice žáci k dispozici neměli. Hodiny měly činnostní charakter. Vyučující uplatňoval na základě zpětné vazby ve velké míře individuální přístup k jednotlivým žákům, jeho chování k nim bylo přátelské, vysvětlování srozumitelné a trpělivé.

Teoretická hodina byla zahájena po uvedení jejího cíle zkoušením jednotlivých žáků. Ti pouze odpovídali na dotazy vyučujícího, aniž činili i zápisy jednotlivých zkoušených příkazů MS DOS či odvozovaných cest k daným souborům. Následný výklad obsahoval několik drobných nepřesností. Tato hodina byla bez spojení s praktickou ukázkou na počítači málo efektivní.

### ***Úroveň výuky předmětu práce s počítači má průměrnou úroveň.***

#### **Tělesná výchova**

V tomto školním roce proběhl lyžařský výcvikový zájezd, jehož účastníci byli žáci vybraní ze tří prvních ročníků. Bylo zkontrolováno jeho personální obsazení a zjištěno, že oba instruktoři, kteří se ho zúčastnili, mají platné osvědčení o absolvování instruktorského kurzu. Předložený režim dne i jednotlivé denní programy na tomto kurzu byly vhodně sestaveny a odpovídaly psychohygienickým požadavkům pro věkovou kategorii zúčastněných žáků včetně zařazení odpočinkového půldne.

Ve škole byla sledována výuka u všech čtyř vyučujících, kteří ji zajišťují. Nikdo z nich není odborně ani pedagogicky způsobilý (dva z nich mají pouze doplňující pedagogické vzdělání pro výuku odborných předmětů). Devět žáků je z hodin tělesné výchovy ze zdravotních důvodů uvolněno.

Inspekci byly navštíveny hodiny tělesné výchovy dívek, chlapců i hodiny smíšené. V těch byly plně respektovány odlišné fyzické předpoklady chlapců a dívek. Tělesná výchova se vyučuje v dvouhodinových blocích, při kterých nebylo pozorováno zkracování výuky. Výuka probíhá v prostorné hale přímo v areálu SOU, která je z hlediska čistoty, hygieny, osvětlení, vytápění a vybavení zcela vyhovující. Žáci mají možnost se po hodinách tělesné výchovy osprchovat.

Hodiny začínaly nástupem, hlášením o přítomnosti žáků a seznámením žáků s náplní a cílem hodin. Žáci, kteří byli omluveni a necvičili, byli přítomni po celou dobu výuky v tělocvičně. Byla prováděna kontrola cvičebních úborů a žák, který jej neměl, se výuky aktivně nezúčastnil. V některých hodinách vyučující nezajistili z důvodu bezpečnosti žáků

důsledné odložení jejich hodinek, řetízků či prstenů. Při vlastní výuce byl na bezpečnost žáků kladen velký důraz, i když v ojedinělých případech nebyla záchrana po metodické stránce správně zajištěna.

Ve všech sledovaných hodinách následovalo po jejich úvodní části důkladné rozběhání a rozcvičení žáků pro rozehrání organismu. Během realizace posilovacích a protahovacích cviků a i při nácviku rychlosti nebyla mnohdy vhodně zařazována dechová a relaxační cvičení. V hodinách byl pozorován nácvik gymnastických dovedností (kruhy dosažné - svís vznesmo střemhlav, žíněnky - kotoulové řady, přeskoky - roznožka, skrčka), úponová cvičení (přetahy lanem) i rozvoj rychlosti a obratnosti. Při nich byly respektovány individuální tempo žáků, popř. různost jejich fyzických dispozic. Objevily se i motivační prvky jako je pochvala, povzbuzení, závodivé hry popř. ocenění výkonů žáka, který reprezentoval školu (resortní soutěž o nejsilnějšího žáka v rámci regionu).

Klasifikace žáků byla prováděna na podkladě splnění stanovených limitů (šplh, skok vysoký) a hodnocení správného provedení gymnastických sestav a byla vždy pečlivě zdůvodněná. Výkony žáků i jejich aktivita byly většinou průměrné.

Některé hodiny či jejich části nebyly vhodně zorganizovány, takže nedošlo k efektivnímu časovému využití hodin ve prospěch pohybové aktivity žáků. Pouze jeden z vyučujících při hodinách cviky předváděl, vysvětlil jejich správné provedení a opravoval chyby při jejich provádění. Také metodické či taktické vedení nácviku herních činností jednotlivce či celého družstva (házená, košíková, kopaná, odbíjená) bylo pozorováno ojediněle.

Ze zápisů ve třídních knihách bylo zjištěno, že lyžařský běžecký výcvik byl vzhledem k dobrým sněhovým podmínkám částečně zařazen v některých třídách i do běžných hodin tělesné výchovy.

Přes zjevnou absenci znalosti metodiky výuky tělesné výchovy u většiny vyučujících se tito snažili připravit co nejpestřejší a nejzajímavější hodiny se snahou motivovat žáky pro pohybovou aktivitu ve volném čase a pro zvýšení jejich fyzické kondice. Tomuto faktu odpovídá i organizace četných sportovních soutěží a akcí v rámci školy (turnaj v kopané, soutěž v silovém trojboji, orientační pochody ap.).

*Úroveň výuky tělesné výchovy je hodnocena jako průměrná.*

### **Odborný výcvik**

V průběhu inspekce byla navštívena a provedena kontrola pracovišť, kde je SOU zabezpečován odborný výcvik.

45-72-2 opravář zemědělských strojů - výuka je zajišťována mistry odborného výcviku v odloučeném pracovišti Chvalína, Hořice. Dílny jsou umístěny v hale, kde se nachází jednotlivá pracoviště k zajištění plnění učebních osnov. Zde je umístěna svářecí dílna, pracoviště ručního zpracování kovů, dílna s obráběcími stroji, kovárna, prostorem pro opravu valníků a traktorů, aut a vybavena sociálním zařízením.

Nedostatkem je špatné rozmístění obráběcích strojů, které může zapříčinit případné zranění nebo úraz žáků i případně ostatních pracovníků. Válcový materiál je nutné ukládat průběžně na palety a nelze jej opírat o zeď.

45-97-2/08 zemědělec, hospodyňka - odborný výcvik je zajišťován na smluvním pracovišti ZEPO a.s. Lázně Bělohrad - kravín a cvičných dílnách, které jsou umístěny v budově školy. V době inspekce byla prováděna teoretická výuka.

64-58-2 kuchař - číšník, kuchařka, servírka. Praktická výuka je zabezpečována ve cvičných učebnách školy, kuchyni a jídelně, které se nachází v budově domova mládeže.

64-97-2/05 provoz služeb - odborný výcvik je prováděn především ve cvičných dílnách v budově školy.

Úvodem učebního dne je prováděna instruktáž MOV, kteří zabezpečují plnění tematických plánů, zpracovaných dle učebních osnov jednotlivých oborů. Vlastní instruktáž je zaměřena na plnění tematických celků jednotlivými žáky. Souběžně jsou žáci upozorňováni na dodržování zásad BOZP při zadaných úkolech. Následuje rozdělení žáků na jednotlivá pracoviště. V průběhu učebního dne jsou žáci postupně vedeni k plnění zadaných úkolů. Je přihlíženo k mentálním schopnostem jednotlivých žáků. Jsou tak vytvářeny podmínky ke zvyšování zájmu žáků o vykonanou práci. Výuka probíhá ve dvou režimech: práce pod dozorem, která vyžaduje trvalou přítomnost MOV s dohledem na dodržování zásad BOZP a pracovních postupů. U některých žáků je výuka zabezpečována prací pod dohledem. Zde je v průběhu učebního dne zabezpečována průběžná kontrola mistrem odborného výcviku.

Na pracovištích jsou zpracovány přeřazovací plány tak, aby bylo patrné střídání jednotlivých žáků na všech tematických činnostech. Vedení deníků evidence odborného výcviku má drobné nedostatky v přepisování již dříve uvedených údajů.

Odborný výcvik v uvedených oborech vychází ze vzájemně se prolínajícím teoretickým vyučováním. Důležitým úkolem MOV je uplatňování znalostí žáků z odborných předmětů, především technologie, technického kreslení, potravin a výživy, stolničení.

Na kontrolovaných pracovištích jsou průběžně plněny tematické celky, předepsané učebními osnovami. Plnění cílů denní výuky sleduje MOV na zadaných úkolech, které jsou voleny tak, že v nich spojují základní jednoduché práce se složitějšími úkoly. Tím si žáci upevňují získané teoretické vědomosti s praktickými. V průběhu učebního dne jsou žáci vedeni a kontrolováni MOV.

Souběžně s hospitační činností byla provedena kontrola vedení povinné dokumentace v odborném výcviku, která je popsána v bodě 3.3.2.

Pracovní sešity žáků jsou na uvedených pracovištích vedeny s rozdílnou úrovní.

Proškolování žáků BOZP a PO je prokazatelným způsobem prováděno a zapisováno a žáky podepisováno na zvláštních listech.

Kontrolní a hospitační činnost zástupce ředitele a vrchního mistra odborného výcviku je obsahově naplňována a v průběhu školního roku realizována.

Počty žáků ve skupinách jsou v souladu s přílohou č. 1 vyhlášky MŠMT ČR č. 354/1991 Sb., o středních školách.

Pracovní doba jednotlivých vyučovaných oborů a rozvrh hodin na pracovištích praktické výuky a odborného výcviku je dodržován podle rozhovoru s žáky na všech, již v předešlém textu zmiňovaných pracovištích. Rozvržení, dodržování a naplňování pracovní doby je plně v souladu s § 16 odst. 2, 3, 4, 5 Vyhlášky MŠMT ČR č. 354/1991 Sb., o středních školách.

***Výuku odborného výcviku lze celkově hodnotit spíše nadprůměrně.***

#### **4.4 Hodnocení školy z hlediska úrovně výsledků učení**

Žáci ve sledovaných vyučovaných jednotkách prokazovali průměrné až slabé vědomosti a znalosti. Na nízké úrovni lze hodnotit i jejich komunikativní dovednosti a schopnosti aplikovat získané vědomosti při řešení praktických úloh. Požadavky kladené na žáky se jeví celkově nenáročnými. V převážné většině hodin chyběly samostatné úkoly pro žáky, tvořivé činnosti. Jejich aktivita byla pouze reprodukcí učiva při ústním zkoušení a následné naslouchání výkladu učitele.

Grafická úprava sešitů je velmi rozdílná, sešity jsou málo kontrolovány, obsahují značné množství hrubých pravopisných a stylistických chyb. V hodinách vykazovali žáci velmi slabé znalosti a dovednosti.

Žáci nepiší srovnávací testy z cizích jazyků, nezúčastňují se soutěží. Piší však písemné práce, které odpovídají učebním osnovám.

Ve sledovaných hodinách přírodovědných předmětů prokazovali průměrné až nízké vědomosti.

Vzhledem k zastaralému hardware a software a tedy nemožnosti aktualizace učebních osnov je úroveň výsledků vyučování předmětu práce s počítačem poměrně nízká. Na základě kontroly tematických plánů a sledování výuky zmiňovaného předmětu lze konstatovat, že výuka probíhá spíše samoúčelně bez mezipředmětových vztahů a spojení s budoucí odborností žáků.

V rámci výuky matematiky nebyly realizovány žádné interní srovnávací testy a škola se nezúčastnila žádných testů celorepublikových, které úroveň dosažených výsledků hodnotí a porovnává s ostatními školami podobného zaměření. Úroveň znalostí žáků při sledované výuce byla průměrná.

Při výuce tělesné výchovy jsou výkony žáků hodnoceny porovnáváním s danými limity (lehká atletika, šplh ap.) či sledováním a hodnocením jejich fyzické zdatnosti, pohyblivosti, obratnosti, síly a vytrvalosti ve spojení s jejich aktivním přístupem. Dle mínění vyučujících a na základě pozorování inspekce ve sledovaných hodinách je možné hodnotit výkony žáků ve zmiňovaných oblastech jako průměrné.

Výuka odborného výcviku je zabezpečována zkušenými mistry a instruktory na všech hospitovaných pracovištích. V mnoha případech jsou výsledky závislé na individuálním přístupu MOV k jednotlivým žákům. Důležitý je vztah a důvěra žáků k jednotlivým pedagogickým pracovníkům, schopnostem a možnostem žáků k vykonávaným činnostem, pod vedením MOV.

#### ***Hodnocení školy s hlediska výsledků učení je podprůměrné.***

#### **4.5 Hodnocení školy z hlediska rozvoje osobnosti žáků**

Žáci se chovají v prostorách budovy školy a v dílnách odborného výcviku slušně, avšak v několika hospitovaných hodinách byla zaznamenána hrubá nekázeň žáků, nerespektování vyučujících a jejich pokynů. Žáci jsou méně samostatní, mnohdy nedokáží pracovat bez stálého vedení, ve většině hodin jsou pasivní, bez zájmu o učivo. Metodologická připravenost žáků i jimi prokazované vědomosti a dovednosti v teoretické výuce byly na průměrné až nižší úrovni.

Rada školy nebyla na SOU Lázně Bělohrad zřízena. Dobře je zabezpečena prevence výchovných jevů. Na Domově mládeže existuje žákovská samospráva, která pomáhá vedení školy.

Při kontrole jednotlivých pracovišť lze všeobecně konstatovat, že žáci jsou vedeni k dodržování pravidel mezilidských vztahů. Případné závadové jevy mistři odborného výcviku řeší průběžně bez odkladu a účinně. V jednotlivých oborech vyučovaných na SOU v odborném výcviku, jsou vytvářeny podmínky pro individuální rozvoj osobnosti jednotlivých žáků. Vše je v závislosti na schopnostech a možnostech každého žáka.

#### ***Hodnocení školy z hlediska rozvoje osobnosti žáků je spíše podprůměrné.***

#### 4.6 Hodnocení výchovného poradenství

Výchovný poradce školy byl jmenován do funkce ve školním roce 1997/98, dosud bez kvalifikačního studia. Byl předložen plán činnosti výchovného poradce, který zahrnuje širší oblasti působnosti, ale chybějí konkrétní akce s termíny realizace těchto akcí. Přesto se tyto akce na škole realizují (beseda se sexuální tematikou, AIDS a prevence). Úřední hodiny pro styk výchovného poradce s žáky, popřípadě s rodiči jsou zveřejněny. Kromě výchovného poradce působí ještě v této oblasti protidrogová koordinátorka, která vypracovala primární prevenci negativních jevů mezi mládeží, jež se stala základem pro její činnost.

Práce výchovného poradce je zaměřena na poradenskou činnost a na metodicko-informační činnost. Výchovný poradce koordinuje spolupráci mezi třídními učiteli, zejména při práci s dyslektiky, třídní učitelé obdrželi seznam žáků s vývojovými poruchami v učení a také pokyny, jak s těmito žáky pracovat, jak je hodnotit na základě vhodných úkolů.

Je rovněž věnovaná péče žákům ze znevýhodněného sociálního prostředí. Těmto škola poskytuje učebnice zdarma a pokud se vyskytnou kázeňské problémy, týká se především žáků z neúplných rodin, poradce zve písemně rodiče do školy pro vyřešení nevhodného chování žáků a potom navrhuje další vyšetření v PPP v Jičíně. Velmi dobrá je spolupráce mezi školou a kurátorkou z Jičína a pracovníkem z kriminální služby. Oba zajíždějí do školy, hovoří se žáky a zjišťují, zdali došlo k nápravě stavu.

Výchovný poradce informuje žáky o dalším studiu ať už pomaturitním nebo vysokoškolským. (Žáci školy se uplatnili na VOŠ zdravotní v Trutnově a také na vysokých školách). Konkrétní možnosti dalšího studia jsou prezentovány na nástěnce u ředitelství školy.

Z hlediska metodického informuje žáky a jejich zákonné zástupce o dalších poradenských službách v regionu, krizová centra, střediska volného času, zejména v Hradci Králové. Většina učebních oborů má přísné požadavky po stránce zdravotní způsobilosti žáků, a tak školu navštěvují jen dvě žákyně s ZPS, kterým je věnovaná pozornost v oblasti vzdělání i výchovy.

Protidrogová koordinátorka byla proškolená pro svou činnost seminářem Školského úřadu v Jičíně a také na Ministerstvu zemědělství a výživy. Škola disponuje bohatým materiálem zajišťujícím protidrogovou prevenci. K dispozici je demonstrační kufřík s návykovými látkami, dále videokazety (Oči hadů, Rodiče v nouzi, Tereza-intimní zpověď, Prevence AIDS, Drogová problematika, Past, Poločas rozpadu, Mrtvý poloostrov, Závislí, Příběh Jakuba D.) a řada dalších. Kromě kazet se používají v hodinách společenskovedních předmětů také odborné příručky. Několik žáků bylo proškolené v PEER programu a vyvíjí činnost mezi spolužáky.

Ve škole se realizuje minimální preventivní program Škola beze drog - FIT IN 2001+. Žáci školy navštívili krizové centrum DROP IN v Hradci Králové. Byla zveřejněna telefonní čísla krizových center, a to na nástěnce školy. Byla zřízena také linka důvěry přímo ve škole, která je reprezentovaná dvěma skříňkami, jednou na anonymní otázky se zaměřením na drogy, druhá na odpovědi. Tato linka je funkční. Každoročně se organizuje anketa s protidrogovou tematikou, která byla připravena Ministerstvem zemědělství.

Výchovný poradce školy je členem ústřední protidrogové metodické komise při Ministerstvu zemědělství ČR. Výchovné poradenství je písemně zdokumentováno.

***Vzhledem k organizačně velmi dobrému a propracovanému systému výchovného poradenství a vzhledem k úspěšnému řešení několika případů z této oblasti lze hodnotit výchovné poradenství nadprůměrně.***

#### **4.7 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost**

Sportovní mimovyučovací aktivity patří ve škole již k tradičním a žáky nejvíce navštěvovaným činnostem.

V průběhu inspekce proběhla soutěž o nejsilnějšího žáka, žákyni. Každý ze žáků školy má možnost se dle zájmu účastnit sportovních činností nabízených na domově mládeže – v nabídce je kroužek košíkové a posilování, kroužek sálové kopané, odbíjené a atletický. Potěšení z pohybu nepochybně žákům dále přináší aerobick, basketbal, kopaná, stolní tenis, turistika a discotane. Velký zájem je o využívání sportovní haly a posilovny, na domově mládeže mají žáci možnost navštívit saunu a rehabilitace.

Škola je pořadatelkou řady sportovních soutěží, ve kterých žáci dosahují významných sportovních úspěchů. V letošním školním roce získali žáci výborná umístění v krajském a národním kole ve stolním tenise a v krajském kole turistiky. V rámci činností domova mládeže proběhl např. turnaj v sálové kopané, soutěž ve střelbě ze vzduchovky, utkání v kopané s TJ Lázně Bělohrad, zájezdy na hokejová utkání.

K zajímavým volitelným aktivitám patří jízda na motokárách, výpočetní technika, modelářství, dřevoobrábění, psaní na stroji, z kreativních aktivit jsou zastoupeny šití i recitace.

Škola je organizátorkou i akcí prezentačních. V prosinci byla realizována akce Gastro Junior - Vánoční menu a banket, v lednu proběhla ve škole ukázka kuchařských prací a vepřové hody pro zaměstnance i veřejnost.

V organizaci každodenního života školy a domova mládeže nechybí aktivity kulturního charakteru – zájezdy na představení Klicperova divadla, vánoční programy, diskotéky.

Během školního roku jsou pořádány exkurze dle plánu jednotlivých tříd a oborů.

Uvedené aktivity prohlubují možnosti sportovního a kulturního vyžití žáků školy, v souladu se studijním programem rozšiřují i nabídku vzdělávacích aktivit.

***Nabídka dalších aktivit ve škole je spíše nadprůměrná.***

#### **4.8 Hodnocení činnosti součástí školy**

##### **Domov mládeže**

Domov mládeže (dále jen DM) je umístěn v historické budově, která se nachází nedaleko školy. Jeho činnost vychází z Ročního plánu mimoškolní výchovy na školní rok 1998/99 v SOU Lázně Bělohrad, který je součástí ročního plánu školy a byl inspekci předložen. Je rozdělen na měsíční plány, vychází z mnohaletých zkušeností vychovatelů při práci v tomto zařízení a je naprosto reálný. Jsou v něm vyváženě zařazeny sportovní, kulturní a další aktivity, které umožňují seberealizaci žáků, není v něm opomenuta nutnost vytvoření dobrých studijních podmínek pro žáky i důraz na vlastní přípravu žáků na školní vyučování.

Byla předložena široká nabídka zájmové činnosti pro žáky, která je realizována v průběhu školního roku na základě požadavků a zájmu žáků a motivačních schopností vychovatelů.

Inspekce zkontrolovala Vnitřní řád DM SOU Lázně Bělohrad, který je zpracován v roce 1997, by bylo potřeba částečně přepracovat tak, aby se v jeho nové struktuře objevila v rovnocenném postavení vedle povinností a zákazů ubytovaných žáků v DM i jejich

práva a bylo přihlédnuto i k věku ubytovaných při zpracování některých kapitol (kapitola o hygieně žáků).

Denní režim DM je sestaven vhodně, respektuje psychohygienické potřeby žáků, jejich hlavní povinnost - přípravu na vyučování i možnost relaxace jako kompenzace školní zátěže.

Dále byly předloženy a zkontrolovány deníky všech výchovných skupin, denní hlášení z posledních několika týdnů, osobní spisy žáků se založenými přihláškami do DM, dokladován písemný kontakt s rodiči v případě problémových žáků a průkazky žáků s vyznačenými a rodiči a vychovateli podepsanými odjezdy žáků z DM či domova. Je možno konstatovat dobré a přehledné vedení jmenované dokumentace.

Vedením DM je pověřen zástupce ředitele školy pro výchovu mimo vyučování, který předložil v rámci své kontrolní činnosti 25 podrobných hospitačních záznamů se závěry a navrhovanými opatřeními pro zlepšení výchovného činnosti. Dle slov ředitele školy jsou jeho návštěvy a kontroly na DM velmi časté, tento fakt však není dokladován žádnými záznamy.

V DM je v současné době ubytováno 63 žáků, z toho 23 dívek a 41 chlapců. Jsou rozděleni do tří výchovných skupin, kritérii pro toto dělení jsou učební obory a věk žáků. Chlapci jsou ve dvou výchovných skupinách, dívky v jedné.

Kapacita DM je 24 ložnic čtyř až šestilůžkových, spadají tedy do druhé kategorie. V současné době je žáky SOU obsazeno 14 ložnic, další jsou příležitostně pronajímány v rámci vedlejší hospodářské činnosti, která je povolena Školským úřadem Jičín a nenarušuje výchovnou činnost v DM. Lůžka jsou řešena ve formě paland, dále jsou žákům k dispozici v pokojích skříně pro odkládání svršků a jeden společný stůl. Skřínky na boty jsou u vchodu do budovy, takže se zamezuje zbytečnému znečišťování chodeb a pokojů.

Celodenní stravování žáků DM je zajištěno ve školní jídelně, která je součástí školy a je přímo v areálu DM. Pitný režim je kromě dostupného nápoje v zmiňované jídelně realizován i prostřednictvím nápojového automatu a možností připravit si teplý nápoj v kuchyňce (u děvčat na poschodí) nebo v jedné z místností na vařiči či ve varné konvici.

Výzdoba interiérů DM má dobrou estetickou úroveň. Kromě informačních a tematických nástěnek a vitrín dokumentující aktivitu a sportovní úspěchy žáků DM jsou chodby vyzdobeny i vkusnými obrázky.

Sociální zařízení a sprchy jsou v DM v dostatečném množství vzhledem k počtu ubytovaných žáků a jsou umístěna na chodbách.

Ze místností, které mohou žáci využívat v době volna, jsou to dvě větší místnosti a posluchárna sloužící pro zájmovou činnost, 5 kluboven určených především pro studium žáků a počítačová učebna s osmi počítači a tiskárnou.

V DM pracuje pět vychovatelů, dva z nich nemají odpovídající kvalifikaci. Pravidelně jedenkrát za týden se všichni vychovatelé scházejí a upřesňují plán služeb, vlastní výchovné práce a různých aktivit na následující týden. Z těchto porad byly inspekci předloženy zápisy.

Do života v DM mohou výraznou měrou zasahovat žáci prostřednictvím tzv. žákovské samosprávy (9 žáků volených ze všech třech výchovných skupin), která se schází operativně dle potřeby a společně se zástupcem ředitele školy pro výchovu mimo vyučování diskutují problémy a nedostatky života v DM vnesené žáky. Docházejí k jistým závěrům, které jsou písemně zpracovány a následně respektovány. Zápis z jedné takovéto schůzky žákovské samosprávy byl inspekci také předložen.

Z aktivit, které jsou v DM pravidelně či dle zájmu žáků realizovány, jsou to především sportovní kroužky (košíková, sálová kopaná, odbíjená, atletika, posilování), po domluvě



s vychovateli kopaná, stolní tenis, aerobik, střelectví, jízda v motokárách, turistika, plavání a další akce spojené s využitím prostorné haly SOU. Z kulturních akcí se jedná především o návštěvy divadel, vlastní akce pořádané v DM (diskotéky, volba MISS), dále možnost malování, písmomalířství pod vedením jednoho z vychovatelů a konečně využívání sauny v areálu DM. Veškeré zájmové činnosti jsou postaveny na základech naprosté dobrovolnosti a umožňují žákům dokonalou relaxaci i seberealizaci. DM je také častým organizátorem rezortních sportovních akcí přesahující rámec školy a i účast na některých sportovních akcích v rámci regionu či národního kola je velmi úspěšná (stolní tenis, turistika). Inspekci byla předložena fotodokumentace ze těchto jmenovaných akcí, z některých akcí jsou dokonce pořízeny videozáznamy.

### **Školní jídelna**

Školní jídelna, která je součástí školy, je umístěna v prostorách DM. Její kapacita odpovídá jednorázové přípravě asi 200 - 250 jídel. Provoz je celodenní, neboť se zde připravují kromě obědů i snídaně, večeře a objednané dopolední a odpolední svačiny pro ubytované žáky. Během poledne je 20 - 25 obědů transportováno žákům do Hořic, kde konají odborný výcvik. V poledne se vaří dvě jídla a označení jejich výběru je realizováno přímo v prostorách jídelny a je rychlé a časově nenáročné. Přihlašování, odhlašování a placení stravenek se uskutečňuje v kanceláři školy převážně poslední týden v měsíci.

Předložený jídelníček, který sestavuje mistr odborného výcviku a vedoucí kuchařka, dokazoval, že výběr jídel je velmi pestrý a strava je kaloricky i nutričně vyvážená. Během oběda připravují a servírují jídla pod vedením svých mistrů odborného výcviku žáci učebního oboru kuchař, jejich chování je profesionální a díky němu tak vytvářejí pro strávnicky příjemné prostředí.

Bylo zjištěno, že během podávání oběda nedochází k hromadění žáků a ke zbytečným časovým prodávám. Rozvrh hodin ve škole je upraven tak, že žáci SOU absolvují oběd ve třech časových termínech.

Stravovací komise, která hodnotí celkovou úroveň stravování, se skládá z pracovníků DM a školy. Žáci mohou vznášet svoje připomínky ke stravování prostřednictvím žákovské samosprávy.

Prostory pro strávnicky jsou tvořeny třemi jídelnami se 70 místy a svým uspořádáním a výzdobou vytvářejí kulturní prostředí. Prostory pro přípravu jídel se skládají z kuchyně, přípravný a dvou místností, které slouží jako sklady potravin. Sklad ovoce a zeleniny je umístěn ve sklepě. Prostory jsou vyhovující a kuchyně je vybavena moderním zařízením.

***Činnost součástí školy je hodnocena jako nadprůměrná.***

## 5 ZÁVĚR

### 5.1 Závěry inspekce

Při škole je zřízen „Nadační fond přátel Středního odborného učiliště Lázně Bělohrad“. Nadace byla založena a registrována Okresním úřadem v Jičíně, dne 11. 12. 1998. K Nadaci byl předložen Výpis, vedený Krajským soudem v Hradci Králové pod identifikačním číslem 44479191 ze dne 24. února 1999 pod č. výpisu 3863/99.

- Výchovně vzdělávací program je zpracován ve dvou dokumentech, které uvádějí ucelené údaje o výchovně vzdělávací činnosti ve školním roce 1998/1999, včetně materiálního zabezpečení. Těmto dokumentům chybějí formální náležitosti: doba zpracování a projednání na poradě pedagogických pracovníků.
- Učební plány a učební osnovy v teoretické výuce a odborném výcviku jsou průběžně plněny.
- Po dořešení postavení školy v rámci sítě středních škol okrese, aktualizovat a zpracovat koncepci do ucelené podoby.
- Plánování výchovně vzdělávací činnosti odborného výcviku zpracovat podrobněji.
- Kontrolní a hospitační činnost je prováděna na základě plánu, dle potřeby operativně. V následujícím období zaměřit kontrolní činnost na docházku v odpoledním vyučování.
- Vedení povinné dokumentace vykazuje nejen formální, ale i některé administrativní nedostatky.
- Personální podmínky školy jsou na průměrné úrovni. Nedostatkem je chybějící odborná způsobilost pedagogických pracovníků.
- Škola má velmi dobré materiální a prostorové podmínky. Problémem současnosti je však efektivní využívání některých zařízení školy. Avšak některé vybavení v učebnách je již před vyřazením např. stoly, které mohou vést k případnému zranění žáků.
- Z hlediska kvality vyučování jednotlivých předmětů jsou patrné rozdíly mezi velmi dobrými na jedné straně a málo efektivní vyučovacími jednotkami na druhé straně. Chybí častější využívání didaktické techniky vzhledem k zefektivnění vlastní výuky a lepšího využívání časové dotace.
- Odborný výcvik je řádně zabezpečován. Nedostatky jsou shledány především v nevhodném rozmístění obráběcích strojů odloučeného pracoviště - dílny Chvalina, Hořice.
- Hodnocení školy z hlediska výsledků učení je na nízké úrovni. Komunikativní schopnosti a dovednosti žáků jsou slabé.
- Hodnocení školy z hlediska rozvoje osobnosti žáka je rozdílné. V některých případech jsou žáci velmi zdvořilí a pozorní. V několika vyučovacích jednotkách naopak velice neukáznění při výkladu vyučujícího. Při výuce byla zaznamenána pasivita a malý zájem žáků o učivo, včetně nerespektování pokynů vyučujících. Celkově jsou sníženy nároky na výuku a studijní zodpovědnost žáků.
- Školská zařízení, která jsou součástí školy tj. školní jídelna a Domov mládeže pracují na velmi dobré úrovni.
- Výchovné poradenství je hodnoceno na velmi vysoké úrovni.

## 5.2 Doporučení inspekce k další činnosti školy

- Po vyjasnění postavení školy v rámci sítě středních škol v okrese aktualizovat koncepci její činnosti.

- Do ročního plánu školy zahrnout analýzu uplynulého školního roku a vytyčit priority činnosti školy v roce stávajícím.

- Prokazatelně projednávat výroční zprávu v pedagogické radě školy.

- Zpracovat písemně hodnotící kritéria pro pracovníky školy, využitelná pro udělování finančního osobního ohodnocení.

- Zpracovat roční plán kontrol, který by obsahoval nejen oblasti kontrolní činnosti, ale i přesně určené kompetence pro její vykonávání.

- Při výuce všech předmětů zvýšit podíl vlastní práce žáků v hodině, lépe je motivovat a více aktivizovat. Průběžně opravovat sešity, důsledně opravovat jejich písemné práce.

- Výuku předmětu korespondence uskutečňovat v odborné učebně vybavené psacími stroji nebo počítači.

- Při výuce psaní na stroji důsledně uplatňovat desetiprstovou hmatovou metodu a korigovat špatné návyky žáků při sezení.

- Doplnit maturitní okruhy o specifické učivo předmětu.

- Aplikovat moderní metodické postupy při výuce jazyků.

- Zaměřit se na zvýšení kvality a úrovně výuky. Klást větší důraz na činnostní pojetí výuky, na zařazování myšlenkové činnosti žáků do výuky, na využívání efektivnějších forem a metod práce, na posílení experimentální složky výuky, na využití didaktické techniky.

- Stanovit v souladu s požadavky učebních osnov i nároky kladenými na profil absolventa vyšší nároky na vědomosti a dovednosti žáků.

- Zvýšit náročnost na žáky, důsledně uplatňovat požadavky kázně a soustředěnosti.

- Při hospitační činnosti odborných předmětů věnovat metodice výuky v průběhu vyučovací jednotky.

- Zvýšit hospitační činnost ředitele školy a jeho zástupců pro teoretickou a praktickou výuku. Plán hospitací neřídít pouze plošnou kontrolou všech vyučujících, ale i sledováním a hodnocením určených jevů výchovně vzdělávacího procesu a zjišťování jejich příčin.

- V přírodovědných předmětech zpracovat ucelené tematické plány pro jednotlivé obory tak, aby respektovaly specifika oborů.

- Zkvalitnit materiálně technické zázemí pro výuku předmětů výpočetní techniky, především v oblasti hardware i software.

- Vzhledem k absenci učebnic pro výuku výpočetní techniky a ke snaze zefektivnění hodin vypracovat pro žáky pracovní materiály se základními údaji, postupy a povely.

- Zabezpečit opravu nebo výměnu již nevyhovujících a rozbitých stolů v učebnách.

- Pro výuku tělesné výchovy zajistit vyučujícího s odbornou a pedagogickou způsobilostí.

- Místo druhé a čtvrté čtvrtletní práce v matematice zadat práci pololetní, obsahující učivo za první popř. druhé pololetí.

- Zajistit moderní učebnice ve všech předmětech.

- Provést úpravu rozmístění obráběcích strojů v odloučeném pracovišti Chvalina, Hořice.

- Vhodně a bezpečně skladovat veškerý materiál v dílnách odborného výcviku. Válcový materiál umístit do palet k tomuto účelu upravených.

- Zvážit vypracování a odesílání pravidelného hodnocení chování, vystupování a aktivity všech žáků ubytovaných v DM jejich zákonným zástupcům (např. jedenkrát za pololetí souběžně s jejich klasifikací).

- Zvážit účast žáků ve stravovací komisi.
- Do posilovny umístit její provozní řád.

### **Pozitiva**

- důsledná činnost výchovného poradce,
- kvalitní informační systém,
- kvalitní průběh výuky předmětu technické kreslení.

### **Negativa**

- nevyužívání didaktické techniky,
- skladování zastaralé didaktické techniky,
- velmi nevhodné rozmístění obráběcích strojů na odloučeném pracovišti Chvalina, Hořice,
- nevhodné umístění především válcového materiálů v dílnách (opřen o zed'),
- nevhodné chování žáků při výuce,
- nízká náročnost na znalosti žáků,
- špatná docházka žáků v odpolední výuce.

### **5.3 Datum vyhotovení zprávy a podpisy členů inspekčního týmu**

*razítko*

Podpisy inspektorů:                    vedoucí týmu:    Mgr. Jaroslav Kadlec v.r.  
   členové týmu:    Ing. Tomáš Hrubý v.r.  
   Mgr. Dana Janulíková v.r.  
   Mgr. Jiří Jetel v.r.  
   Mgr. Jana Kocábová v.r.  
   PaedDr. Markéta Stuchlíková v.r.

V Jičíně dne 22. dubna 1999

### **5.4 Datum a podpis ředitele kontrolované školy stvrzující převzetí zprávy**

Inspekční zprávu jsem převzal dne 11. 5. 1999

*razítko*

Podpis ředitele: Ing. Jiří Helinger v.r.

*Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.*

## 5.5 Další adresáti zprávy

Na vědomí

Adresát	Datum předání/odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: MZe ČR	27. května 1999	092 107/99-5033
Školský úřad: Jičín	27. května 1999	092 108/99-5033

## 5.6 Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly předány

